

URBAN RESILIENCE BEST PRACTICES OF POLAND

Urban Resilience Best Practices of Poland

ISBN

Editor: Gyula Nagy Ph.D.

Authors:

Ewa Korcelli-Olejniczak Ph.D.

Annika Lundkvist

Gyula Nagy Ph.D.

Dávid Szebeni

Published: 2024. October

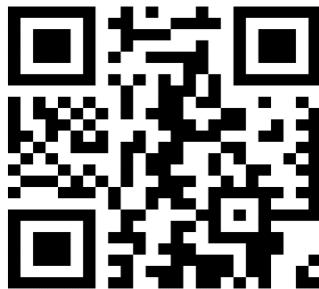
Publisher:

Urban Development Association, Hungary / Településfejlesztési Szövetség

HU-2700 Cegléd, Öreghegyi út 3.

Dávid Szebeni, president

www.urbanexpert.eu/ceures

www.telepulesfejlesztes.eu

This project was made possible through Standard Grant No. 22320098 from the International Visegrad Fund.

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe.

Table of contents

Introduction	1
About our authors	3
Best Practices of Poland	5
1. Narew River Clean-up as a Local Ecological Civic Initiative	6
2. Green Space for Social Resilience and Mental Health	10
3. Urban Meadows	13
4. Public Bathrooms in the Warsaw Metro System	16
5. TelefonPogadania.pl (Talk Phone).....	19
6. Municipal War Response and Social Capital Evoked by Crisis.....	22
7. Reunion: A New Office Reality. A project by the company Nowy Styl	25
8. Accessing Urban Mobility during Wartime	28
9. Food and hygiene distribution point Warsaw, Ursynów district.....	30
10. Urban Transit Lab for Voices of Sustainable Mobility	33
11. Multicultural Lessons in Warsaw.....	36
Najlepsze praktyki w Polsce.....	40
12. Sprzątanie Narwi jako lokalna inicjatywa ekologiczna	41
13. Zielona przestrzeń dla rezyliencji i zdrowia psychicznego	45
14. Łąki miejskie	48
15. Publiczne toalety w metrze warszawskim.....	52
16. TelefonPogadania.pl.....	55
17. Reakcja społeczności miejskich na wojnę w Ukrainie - kapitał społeczny wywołany kryzysem	58
18. Reunion - Styl Nowa rzeczywistość biurowa. Projekt firmy Nowy Styl	61
19. Mobilność miejska dla uchodźców wojennych: Darmowy transport publiczny	65
20. Punkt dystrybucji żywności i chemii, Warszawa, dzielnica Ursynów	67
21. Urban Transit Lab for Voices of Sustainable Mobility (Miejskie laboratorium tranzytowe na rzecz zrównoważonej mobilności).....	71
22. Lekcje Wielokulturowe, Warszawa	74
Concluding remarks.....	78

Introduction

CEURES
Central European Urban RESiliency

What is CEURES?

The Central European Urban RESiliency, or CEURES, is a project funded by the Visegrad Grants of the International Visegrad Fund. The project's goal is to contribute to the improvement of urban resilience in Central European cities by collecting and presenting best practices and developing e-learning materials. To help inclusively, these educational resources are available in Polish, Slovak, Czech, Hungarian, and English. The project involves partners from four countries: from Hungary, the Urban Development Association; from the Czech Republic, the University of Hradec Králové; from Poland, the Leszczycki Institute of the Polish Academy of Sciences; and from Slovakia, the Forum Regional Development Center and the PONTIBUS EGTC. In this volume, we have collected Central European best practices on urban resilience, which we believe are worth exploring in-depth. Our goal was to create a compilation of best practices that can serve as a knowledge base for every municipal government from Prague to Warsaw, through Bratislava, to Budapest. National experts from the four Visegrad countries participated in uncovering these best practices, summarizing the most important results, the most interesting innovations, and the most adaptable methods, grouped around four main topics, using a consistent set of criteria. The project seeks to find good responses to and reflect on daily challenges such as migration crisis, wartime emergencies, the pandemic, and the impacts of climate change on municipalities.

We wish you enjoyable reading and an inspiring, productive time!

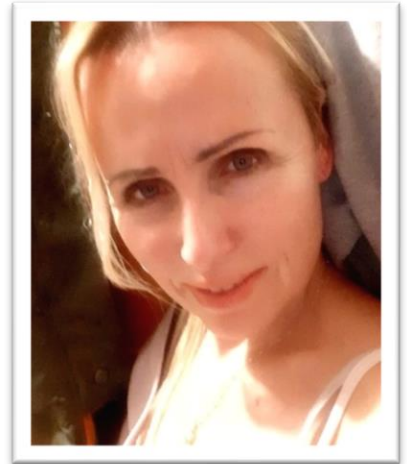
About our authors

Ewa Korcelli-Olejniczak

Polish expert

Habilitated doctor of social sciences in the field of human geography, associate professor at the Institute of Geography and Spatial Organization of the Polish Academy of Sciences, with experience as a lecturer at the Faculty of Pedagogy of the University of Warsaw. She also has education in linguistics. Participant of numerous research projects, including FP7 EU DIVERCITIES, ESPON, and HORIZON EUROPE "RUSTIK". She represents an interdisciplinary approach that mainly covers urban and regional studies, including issues of social diversity, changes in functions, interactions and territorial capital.

Annika Lundkvist

Polish expert

A fellow of The Schumacher Institute and a PhD student at the Institute of Geography and Spatial Organization in Warsaw, Poland, where she researches issues of walkability as central to sustainable urbanism. She is the founder of Pedestrian Space (pedestrianspace.org), an NGO and media platform devoted to issues of urban resilience with a focus on themes of sustainable mobility, media and public awareness, narrative building, as well as community agriculture.

Gyula Nagy

CEURES lead expert

Geographer and urban planner from Hungary, adjunct professor at the University of Szeged. He obtained his PhD on the topic of spatial examination possibilities of environmental injustices in Hungary. He is the author of climate action plans and urban development documents for several Hungarian settlements. His major research focus is recently on climate justice, the European Green Deal, and the green transition of urban areas.

Dávid Szebeni

President of the Urban Development Association

Dávid Szebeni has more than 15 years of experience in policy analysis, consulting, strategy development and development projects. He was managing director of a municipality-owned urban development company for six years. He has been the responsible manager for several real estate transactions and development projects. One of the projects led by his team won the MUT-ICOMOS Award of Excellence for Urban Regeneration. Senior expert and project leader of international development and research projects. Former staff member of the Office of the National Assembly and the Ministry for National Economy.

Best Practices of Poland

CEURES
Central European Urban RESiliency

1. Narew River Clean-up as a Local Ecological Civic Initiative

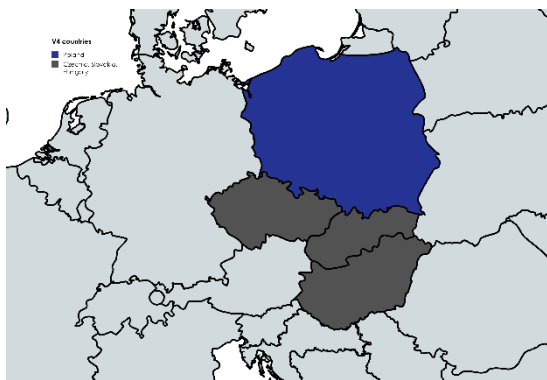

Fig. 1.1. Poland, of the V4 countries

The Narew is one of the longest rivers in Poland with 448 km length in Poland and originates in Belarus in the Orłowo wilderness in the eastern part of the Białowieża Forest. It is a lowland river forming extensive valleys, peat bogs, and marshes. It belongs to anastomosing rivers, meaning it flows through numerous branching and connecting channels. The most beautiful stretches of the valley from Surazh to Rzędzian are protected in the Narew National Park. Due to its intertwined channels and extensive reed beds, this park is sometimes referred to as the "Polish Amazon." In the Wizna region, it merges with the Biebrza (Biebrza National Park) and further flows through the Narew Valley in the Łomża Landscape Park. Almost along its entire length, the Narew has retained its natural character, creating numerous backwaters, meanders, and frequently changing direction. Its waters are classified as the second and third water purity classes, and significant sections are protected in national parks, landscape parks, and Natura 2000 areas. It serves as a sanctuary for fauna and flora associated with aquatic and marsh environments. Major towns along the Narew include Surazh, Choroszcz, Tykocin, Łomża, Ostrołęka, Pułtusk, Serock, and Nowy Dwór Mazowiecki. Despite its charm and beautiful location, the Narew River is exposed to various pollutants. It is necessary to restore its natural beauty and clean it from debris that accumulates on the bottom.

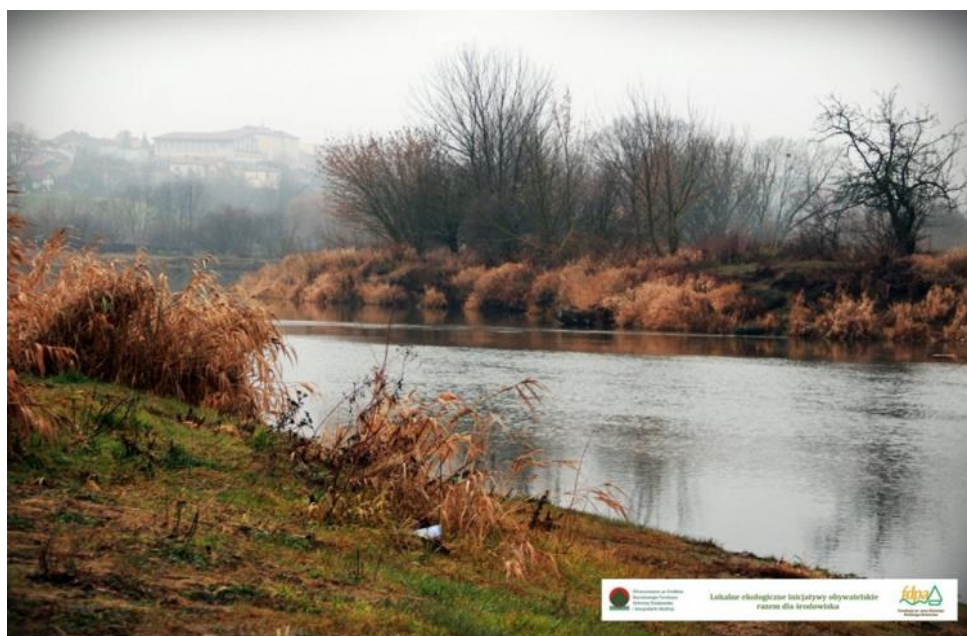

Fig. 1.2. Narew river view. Source: <https://www.fdpa.org.pl/sprzatanie-narwi>

Since 2006 cleaning the urban beach and the riverbed along its entire length before the start of the summer season has become a tradition. Initiated annually by Łomża divers from the "Underwater

Deer" club, in 2016, the action also attracted colleagues from several other clubs. Importantly, the Łomża club managed to establish cooperation with the Foundation for the Development of Polish Agriculture, a Foundation to support sustainable rural development, providing educational and fostering activities for adaptation to climate change. The 2016 Narew River Clean-up co-organized by FDPA was one of its 'Local ecological civic initiatives - together for the environment'.

The program also aimed at social purposes, addressing Łomża residents, visitors, tourists, and the environment per se. The main objective was twofold: first, to raise awareness among residents about the pollution problem of the Narew, which is used by the local community for recreational purposes. Secondly, to sensitize especially those residents who contaminate the waters with solid objects, knowingly contributing to the degradation of the natural environment and the destruction of the natural habitats of river fauna and flora.

The following actions have been implemented: purchasing necessary equipment for locating and efficiently collecting debris. The urban beach and nearby areas have been cleaned, while debris in the riverbed, posing risks to swimmers, has been removed. Additionally, preparations have been made to ensure the beach and bathing area are safe for residents during the summer season, with cleanup conducted at the end of the season after the beach is closed.

Fig. 1.3. Divers clean the Narew River. Source: <https://www.fdpa.org.pl/sprzatanie-narwi>

Methods used to involve the community

The local community was informed about the organized action via local media: radio, press, the club's website, and the social media platform Facebook (over 1000 views). Participants and club members cleaned up debris on the urban beach, under the "Hubala" bridge, and the parking lot.

After the action, participants could enjoy warm grilled sausages, cake, and other treats. They also participated in a raffle for small gadgets provided by sponsors and the main prize – a diving computer. Small gifts were also prepared for children. Thanks to the generosity of sponsors, each participant received a T-shirt with the club's logo "Podwodny Jeleń," (Underwater Deer), the sponsor's logo SONAROL, FDPA, and the inscription "Local ecological civic initiatives - together for the environment."

The "Narew Cleaning" initiative by the Łomża Diving Club "Underwater Deer" is carried out as part of the project "Local Ecological Civic Initiatives - together for the Environment" of the Foundation for the Development of Polish Agriculture and financed by the National Fund for Environmental Protection and Water Management and own funds. They secured funds to purchase equipment that helped execute the task more precisely and will be used in subsequent similar actions. This equipment includes a pontoon with an engine and batteries, 10 diving lanterns, and a depth sounder. The equipment was funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

The initiative received public subsidies in the framework of the yearly program of cooperation between the City of Łomża and local non-governmental organizations for the realization of public tasks related to ecology and the protection of animals.

Results reached

- The aim of the initiative combines environmental protection and education. Its objective is to raise awareness among residents about the pollution problem of the Narew River, which is used by the local community for recreational purposes.
- The excellence of the action lies in its consequently cyclical character – it has been taken yearly since 2006. Additionally, in 2016 it engaged an organization of a nationwide scale and a record number of scuba divers.
- All "underwater treasures" were brought to the shore and photographed. The most significant find turned out to be a metal plate, which probably was part of a bridge railing several years ago. Other items retrieved from the water included glass bottles, rusty cans, various metal elements, and tree branches.
- The collected debris was placed in one location and taken to the landfill by municipal services. Thanks to this action, the beach can be safely used.
- Reports from the "Narew Clean-up" are published on the club's website, showcasing the underwater "treasures."

Risk and threats for maintenance

The action requires know-how and shouldn't be taken by inexperienced persons or groups. Also, legal issues are to be respected. The choice of the water body is very important. Cleaning rivers and channels with flowing water is approached differently than cleaning lakes. Before taking action, the owner or user of the water body must be contacted. All rivers and channels with flowing water and the vast majority of lakes are "public waters" over which, according to the law (Water Law Act), we have the right to move freely, but only in a 1.5-meter strip of the adjacent bank. Access to the water, transport of collected debris, and parking of vehicles require contact with the landowner (bank) and their consent to the action. The organizer is obliged to notify the Regional Directorate for Environmental Protection about the activities if the water body is located in a protected area. It is especially relevant

in Landscape Parks or National Parks, where conducting the action requires joint organization and cooperation of these units with the organizers in cleaning the bottoms of reservoirs.

Fig. 1.4. Cleaning in progress. Source: <https://www.fdpa.org.pl/sprzatanie-narwi>

Adaptation possibilities for other settlements

Technical adjustments may be needed or special precautions taken in the case of waters in other climatic zones. The initiative concerns flowing water and a city beach, thus a specific natural context. The initiative is fitted for implementation in other Visegrad Group (V4) countries or locations with a different climate. Organizational challenges may be related to the presence of different fauna and flora, weather conditions, hydrological conditions, or other physical-geographical factors. The latter might require, perhaps, only technical adjustments.

Sources and References

<https://www.fdpa.org.pl/48,lokalne-inicjatywy-ekologiczne>

<http://lomzynskie24.pl/2016/06/sprzatanie-narwi-2016/>

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057295066372>

interview with Karolina Witeska-Chmielewska (FDPA) - 15.01.2024

2. Green Space for Social Resilience and Mental Health

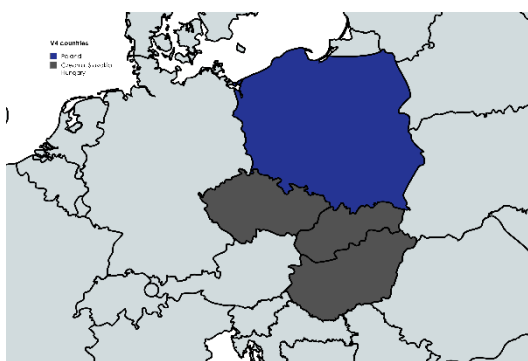

Fig. 2.1. Poland, and the V4 countries

The provision and maintenance of diverse parks and green spaces is a critical responsibility of municipalities. As urban heat increasingly becomes an issue, such provision becomes an urgent matter of public health. Diverse cities in Poland exemplify a best practice of prioritizing increased urban green spaces to mitigate urban heat and increase quality of life. Rafał Trzaskowski, president of the capital city of Warsaw, noted that greening Warsaw is the first priority to make the capital an even more liveable place. So actions are taken to increase green coverage, create new parks and modernize existing ones and replace unnecessary concrete in urban space with vegetation.

Due to restrictions on movement during the COVID pandemic, there was a boost of awareness in recognizing the importance and role of access to green space for mental health and movement.

Fig. 2.2. Playground users in Poland.

The provision of ample park and green space has another benefit. In early 2022, due to military aggression of Russia against Ukraine, hundreds of thousands of Ukrainians migrated into Poland, many temporarily or

permanently settling in urban areas. Life as a war migrant can be unpredictable, stressful and frightening. The ability to find safe shelter, lodging, food and other basic necessities takes precedence. The role of urban green public space in the migratory experience can be significant, offering spaces for resilience during a transient, disruptive experience, social refuge and potential for the restorative benefits of nature for mental, physical and emotional health. Green public spaces play a significant role as mediators in the adaptation of forced migrants to the host city's community, offering a sense of security while maintaining ties to their country of origin.

Across Polish cities the phenomenon of migrants utilizing green spaces as vital areas for social connectivity can be observed. When visiting Łódź in August 2023, a noticeable increase in the presence

of the Ukrainian language was observed, particularly in the vicinity of the White Factory, notably in the green public space known as Raymont's Park. What was intriguing was the diverse representation of age groups. Elderly individuals leisurely strolled around the lake or engaged in conversations with relatives in Ukraine via smartphones while seated on benches. Mothers accompanied their children, while groups of youngsters played on playgrounds, and young adults engaged in discussions. Although it was unlikely that everyone knew each other, there was a palpable sense that the park had transformed into a central gathering point—a familiar and intimate space where one could feel at ease and find commonality with others. " - Kostyantyn Mezentsev, Head of the Department of Economic and Social Geography, University of Kyiv

Development and maintenance of parks of respective Polish cities is managed by respective 'green authority' municipal agencies in each city. The provision of diverse and ample public green space is itself a core feature of urban resilience in the central European context. The purpose of inclusion of this best practice is to highlight how such provision can serve as a positive force for mitigating negative effects of the war migrant experience.

Fig. 2.3. Accessibility in polish parks and greens spaces.

Results reached

- A beneficial and functional urban green space can serve as a venue for community events and facilitate the establishment of social connections among those in need, particularly individuals grappling with mental health issues stemming from the effects of war.
- The recent development of urban green spaces in Poland has proven instrumental in addressing these needs and their future development and constant maintenance is pivotal in a livable city.
- There are many broad benefits of an urban governance policy that prioritizes a 'green city' and diverse public green spaces. With regard to war migrants in particular, innovative aspects of urban public green space include:

- Providing an outlet for physical, emotional and mental health
- Providing a space for social connectivity
- Allowing for a cultivation of community - connection with local inhabitants as well as fellow war migrants

Risk and threats for maintenance

In Summer 2022, media reports began to emerge of how young teen Ukrainian war migrants used parks and highlighted the social connectivity within peer groups that these public spaces can provide while also highlighting the rootless of the teen war migrant experience and the potential detrimental effects of certain demographics experiencing such space in a rootless and unmonitored way.

The excessive utilization and instances of vandalism, coupled with apprehensions surrounding minority populations and xenophobia, have the potential to precipitate conflicts within urban green spaces. Increased usage also escalates maintenance costs, which are the responsibility of local municipalities and incur associated expenses. Urban green spaces of Polish cities are under the management of municipal 'green authority' agencies who are responsible for ongoing maintenance of such spaces.

Adaptation possibilities for other settlements

The provision of quality public green space is highly possible as well as critical throughout the Visegrad region. There are myriad and diverse contemporary challenges to the development, maintenance and provision of quality urban green spaces, yet throughout the Visegrad region, such spaces are possible in urban areas. Political and social will to commit funds to such spatial developments may serve as the primary limitation.

3. Urban Meadows

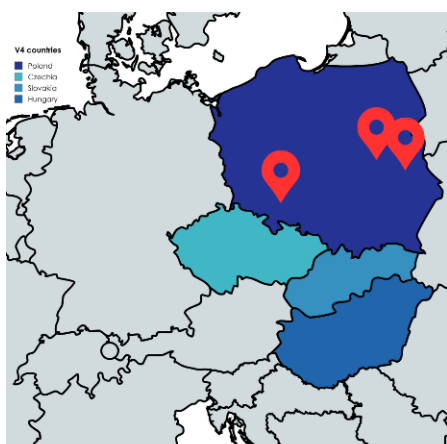

Fig. 3.1. Lublin, Wrocław and Warsaw, Poland, and the V4 countries

Urban meadows refer to diverse areas where municipalities have shifted to reduced mowing. Diverse Greenery authorities in Polish cities who are responsible for the maintenance of parks, squares, plants, trees, and more have implemented urban meadow policies and practices. Urban meadows serve multiple crucial functions. They help mitigate the biodiversity crisis by providing habitats for various plant and animal species, creating and protecting habitats for wild pollinators, and supporting essential ecosystem functions. Additionally, these areas also serve as feeding spaces for birds. By reducing the need for frequent mowing, urban meadows help cut maintenance costs while still maintaining ecological balance, they enhance the aesthetics of urban environments, providing visually appealing natural landscapes. Urban meadows

contribute to climate health by retaining water, they help reduce the urban heat island effect by reflecting sunlight, thus mitigating surface heat accumulation and creating more comfortable urban environments.

Two main techniques are used for urban meadow developments. The first is the cultivation of flower beds in which plants are established. The second technique involves abandoning intensive mowing and allowing the natural process to take over. For example, the Capital of Warsaw around 2018 started a shift from intense to moderate mowing, from 7 times a year to once or three times. It is noted that the second solution, also referred to as ‘a habitat for natural solutions,’ is much cheaper as the flower beds and areas manicured with plants are higher maintenance and more expensive to maintain. Representatives from the City of Lublin noted that “Natural flower meadows are places where bees and other pollinators find a safe place to feed, small animals find shelter, and city residents can enjoy the beauty of wildflowers and lush greenery.” As part of their principles of maintaining green areas, ZZM Wrocław includes the approach prioritizing biodiversity with a focus on minimizing mowing and raking activities. Composting is encouraged, along with promoting the second life of trees as ongoing habitats for insects and small animals. Organic matter is utilized, and tree-friendly solutions are implemented to further support environmental sustainability. Additionally, collaboration with local communities plays a key role in achieving these goals. The cost savings aspect of this initiative cannot be overstated. In Warsaw, ZZW directors made the decision for reduction based on terrain experience, with some inspectors also deciding that it was not wise to spend so much money on mowing and was also very destructive for the environment.

Methods used to involve the community

ZZM Warsaw notes that “Public response to the new practice was good.” Employees observed the activity on social media pages for the agency and comments such as ‘At last, authorities decided to stop mowing during the drought.’ Utilization of municipal social media platforms can help convey crucial information to inform and shape public awareness.

Fig. 3.2. Lush greenery around the tramways.

Results reached

- The approach is led by municipal agencies responsible for parks, green areas and related spaces and relates mainly to issues of urban governance and environmental protection. Urban Meadows are part of a broader ethos to caring for urban green spaces.
- Not mowing specific areas designated for urban meadows in Spring and Summer in order to provide the best possible conditions for animals living in the city
- Over 70 hectares of our land are excluded from the city's first mowing - these are largely urban meadow areas that are mowed just once a year.
- For the first mowing, areas where bulbous plants are currently blooming are avoided.
- In areas of newly established perennials and beds of shrubs, the area of biodiversity increase.

Fig. 3.3. Seeding in progress.

Risk and threats for maintenance

Some cities experience controversy when the initiative is rolled out. For example, when the urban meadows initiative was introduced in Wrocław, there was criticism from citizens and the media. However, there were also allies, for example, the director of the Botanical Garden in the city was featured prominently in an article expressing that it was a very good idea. Various ecological organizations and scientists also came to the forefront, expressing that the initiative should remain.

To mitigate the potentially serious side effects of local controversy and criticism, it is crucial to communicate the policy to the public.

Diverse Polish municipal agencies in charge of the maintenance of the green spaces of the city use social media to communicate about and explain:

- Where they mow
- Where they don't mow (and why)
- The importance of mowing street greenery for the safety of pedestrians and drivers
- The necessity of mowing for sanitation in certain areas

- The environmentally friendly practice of reduced mowing tailored to different context

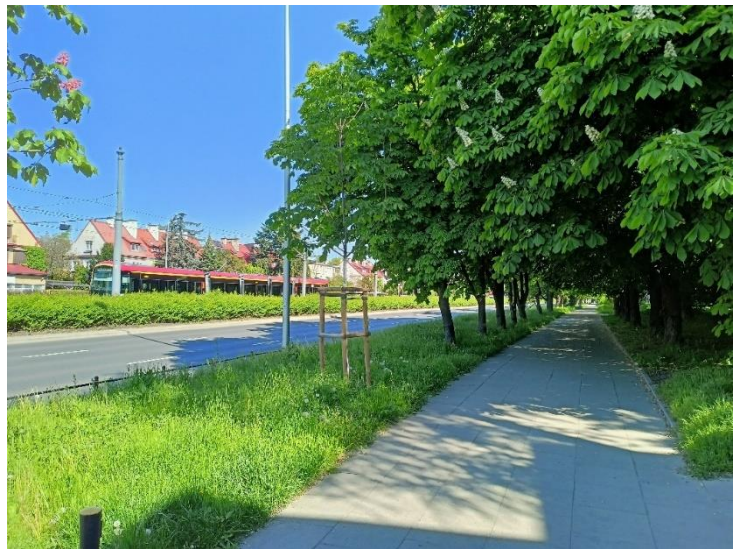
Some areas are excluded from reduced mowing practices, such as areas by roads where high grass could reduce the visibility of both drivers and pedestrians. Thus, there are selective places where mowing is more frequent, such as pedestrian crossings for visibility and some recreation areas. Maintenance is adjusted to particular site characteristics.

Diverse agencies across Polish cities remarked that maintenance is adjusted to particular site characteristics. The vegetation in the road, considering its growth throughout the entire growing season, should not be allowed to threaten the safety of road users, restrict the required field of visibility, narrow the road gauge, or hinder road maintenance. Consequently, due to the aforementioned reasons, the specificity of the road lane necessitates that work related to mowing urban lawns in the road lanes be carried out by the local Department to prevent grass from overgrowing. Such overgrowth could potentially diminish visibility and impede the drainage of rainwater on the road and sidewalks.

Fig. 3.4. Unmowed grass areas.

Adaptation possibilities for other settlements

The potential is high for adaptation in contexts across V4 countries, due to similar urban contexts, climates and geographies. Culture can pose a limiting effect when and where this is a lack of climate awareness or lack of interest in environmental health, solutions, and urban heat mitigation.

Sources and References

<https://zmm.wroc.pl/standardy-utrzymania/>

Lublin: Photo Credit: City of Lublin; Warsaw Photo Credit: Annika Lundkvist; Warsaw

Photo Credit: Krzysztof Babicki, ZZW; Wrocław: Aleksandra Zienkiewicz, ZZM

Watch this best practice on YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=fStmQepCPyE&list=PLMBuLp_f4M0Ug5SIbA6m2jodjZUs5Vble&index=3

4. Public Bathrooms in the Warsaw Metro System

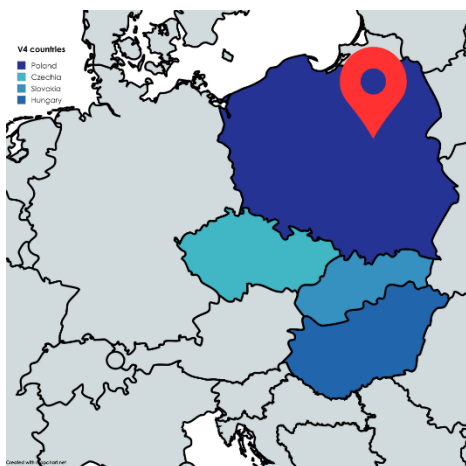

Fig. 4.1. Warsaw, Poland, and the V4 countries

The provision of safe, clean, accessible, and free public toilets is a critical public health issue and often highly neglected topic and amenity. In cities across Europe (and broadly, the world), there is a crisis in the provision of this amenity throughout communities. In times of health crises and pandemics, clean, accessible public toilets are also crucial. The public bathrooms in the Warsaw metro offer an excellent, common sense example of well-maintained, clean, accessible, free, and safe public toilets.

The Warsaw metro station is composed of two lines- the M1 and the M2. There are 21 stations on the M1 line and 18 on the M2 line (with three more under construction). Toilets at all stations are adapted for people with disabilities and are located outside the ticketing area. Every station has a bathroom for men and one for women, with a permanently staffed ‘toilet office’ in between the two bathrooms.

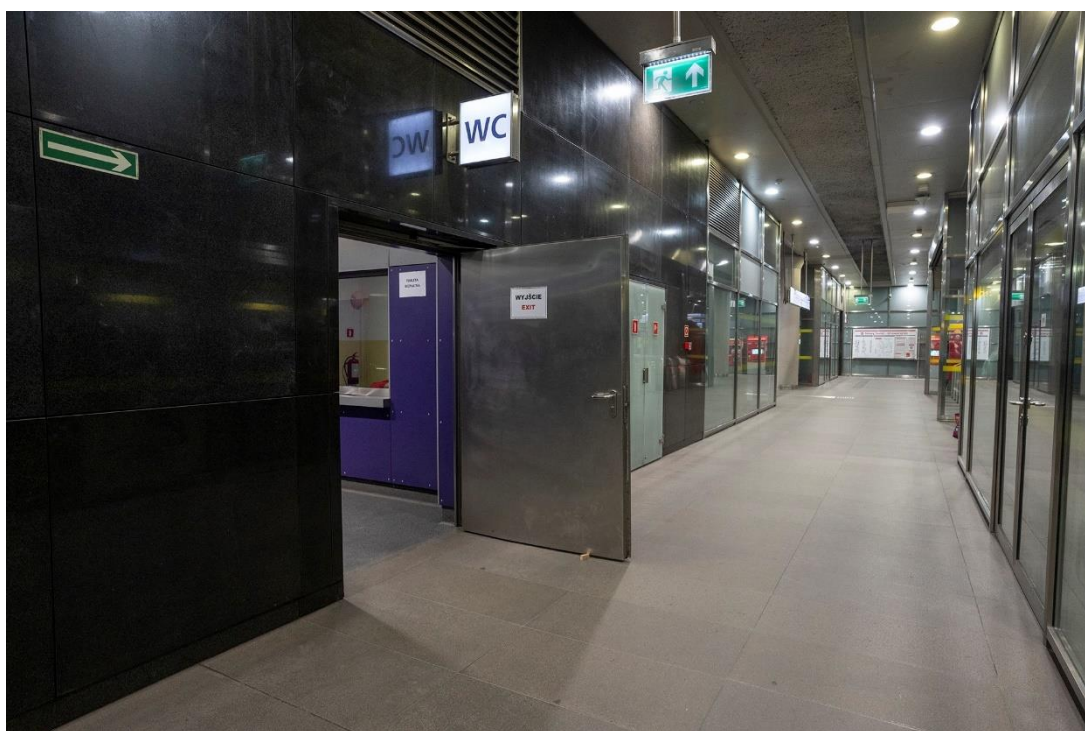

Fig. 4.2. Public toilet entrance in Warsaw. Photo credit: Metro Warszawskie

Signs throughout the station clearly indicate where the public toilets are. The bathrooms are open every day from 6 am to 10 pm, seven days a week. Ensuring clean, safe, and free public bathrooms is done by Warsaw Metro via a long-term agreement with a cleaning company whose responsibility it is

to keep them clean. During the COVID pandemic, none of the bathrooms in the Warsaw metro system were closed. Outside of the pandemic time as well, the importance of these amenities cannot be overstated, as access to clean, safe, and free public bathrooms is an essential service for the community.

Funding methods and community involvement

External companies are responsible for servicing toilets and maintaining cleanliness in the metro. Direct supervision over the work of people employed by the subcontractor is exercised by station managers who, during regular visits, check the condition of the entire facility. During opening hours, toilet staff respond to possible contamination on an ongoing basis. Toilets are free for all users. Operating costs, including the costs of maintaining cleanliness and operation of toilets in the metro, are borne by Metro Warszawskie.

Clear signage for toilets is placed throughout all metro systems, and the toilets are free for all in the community to use.

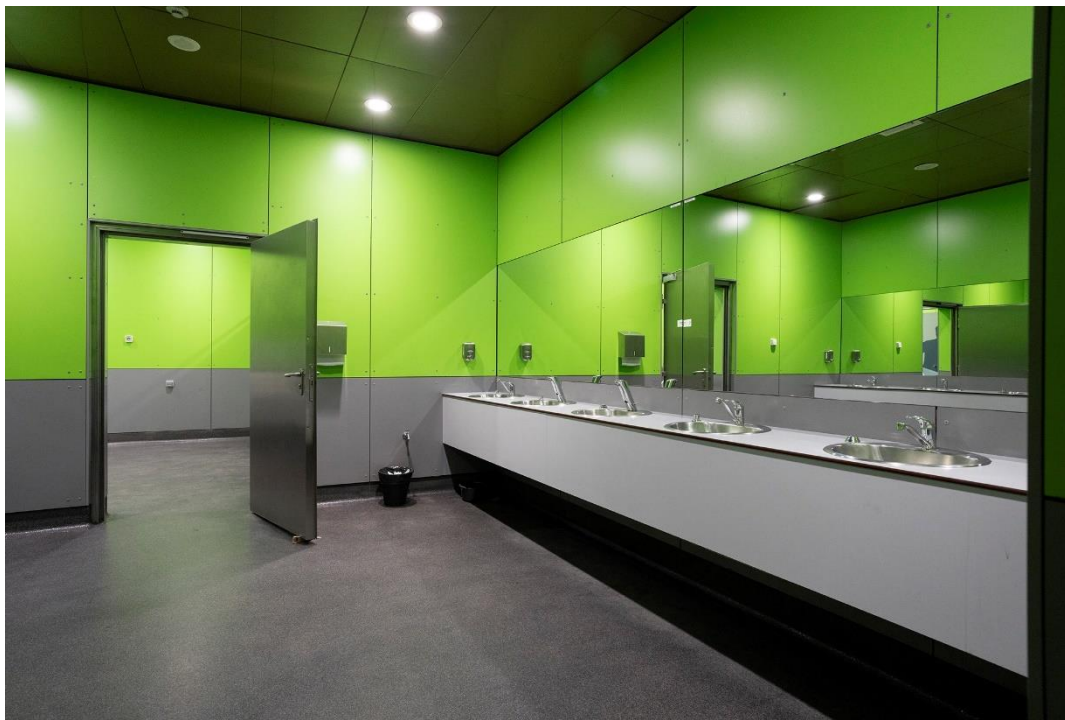

Fig. 4.3. Renovated lavatories in Warsaw metro. Photo Credit: Metro Warszawskie

Results reached

- This best practice is achieved via urban governance and municipal decision-making, prioritizing free, well-maintained public toilets as an essential service to the community.
- Clean public toilets available in public transportation facilitate daily commuting as well as general public use for everyone.
- The continuous cleanliness of restroom facilities accessible at busy locations throughout the city enhances the city's usability, particularly for disadvantaged groups dealing with illness or disabilities.

- From the perspective of Warsaw Metro, the benefits of free, safe, clean public bathrooms are that it is ...” just a better service to the passengers.” Many cities across Europe and the world do not provide such consistently well-maintained, safe, and free access to public bathrooms in their metro systems. Such an example in the Warsaw metro system serves as an international best practice for public health and urban mobility systems.

Fig. 4.4. Accessible and available toilet facilities in Warsaw metro. Color- and useful. Photo Credit: Metro Warszawskie

Possible side effects, risk and threats for maintenance

Some cities might not see it as cost-efficient to hire a service that keeps a permanent staff person, yet this would be a short-sighted decision also denying what should be emphasized as an essential community amenity.

All settlements with a metropolitan subway system have the possibility to implement such an approach. By prioritizing sustainability, the initiative can become even more environmentally friendly. Utilizing recycled paper towels, water-saving faucets, and toilet tanks can further enhance its sustainability efforts.

This best practice can be prioritized in all urban environments with metro systems. It is not sufficient that public toilets are simply available, they must also be regularly maintained (restocking toilet paper, soap, paper towels) and cleaned throughout the day so that the user experiences a hygienically safe and clean environment.

5. TelefonPogadania.pl (Talk Phone)

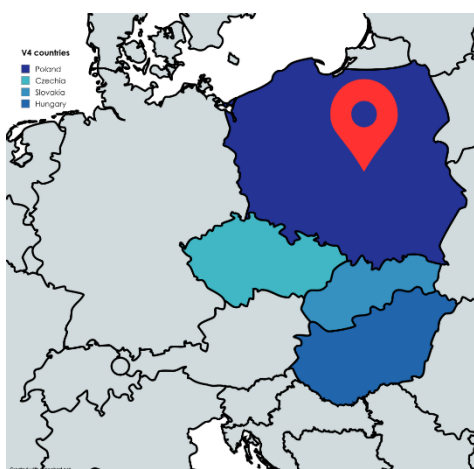

Fig. 5.1. Łódź, Poland, and the V4 countries

The April of 2020 brought to life an initiation to help people through the times of social distancing. The direct stimulus for creating TelefonPogadania.pl was the outbreak of the COVID-19 pandemic and the initial restrictions – lockdown, quarantine, mobility limitations, and fear of direct physical contact with others. It was specifically designed for seniors who were among the most socially excluded at that time and affected by the consequences of the pandemic. The creator and the organizer of the program is Association for Combating Loneliness among Grown-up Persons - “Telefon Pogadania” in the City Office of Łódź, initially in collaboration with the 'Otwarte Idee' foundation.

TelefonPogadania.pl connects lonely and digitally excluded individuals with volunteers through telephone conversations. The initiative primarily serves those who lack other options and, due to age, are not proficient in using social media, the internet, and other modern communication tools. The project targets lonely, sad, abandoned individuals in need of warm and uplifting conversations, focusing on a group vulnerable to isolation and exclusion. “Older people usually don't use technology like we do, so we want to provide them with a simple, human, warm conversation. (...) These are often individuals with disabilities who, even without the quarantine, are somewhat excluded from any form of social support.” Gabriela Kunert, one of the project initiators.

Fig. 5.2. Poster advertisement of the TalkPhone project.
Source: Facebook

Calls are made through an online platform, and technical training is provided. The cost of calling the landline number is charged according to the operators' rates. There is also a second toll-free number to choose from both a landline and a mobile phone on any network can be called. The initiative is free of charge and directed at those unable to use modern communication tools. The hotline operates daily from 11:00 to 20:00, extended from 7 March 2022.

The initiative is led by a group of activists united by concern for lonely and excluded individuals. The team consists of conversationalist volunteers and specialist volunteers. The first group is with diverse professional backgrounds: therapists, editors, marketing professionals, hoteliers, coaches, and psychology students. The team of specialist volunteers consists of individuals with professional competencies like therapists, trainers, people working with the elderly, or employees of helplines. They select and train volunteer conversationalists. Not every person who applies to the association can become a volunteer.

In addition to providing emotional support, the initiative encompasses various other tasks. Coordinators play a crucial role in organizing duty schedules, while teams are responsible for promoting the initiative and reaching out to individuals in need. The necessary tools for handling calls include a computer with internet access, connected through a program specifically designed for helpline support. Volunteers are required to have a computer and a headset/microphone set. Technical training is provided to volunteers to ensure they have practical knowledge of the system before engaging in conversations with callers.

Fig. 5.3. Poster advertisement of the TalkPhone project.

Source: Facebook

Methods used to involve the community

The initiatives rely on partnerships with various organizations such as TMobile, FixMyPage, Click Meeting, Cex Voice Contact Center, Kosma, Kliks, and the 'Otwarte Idee' Foundation, alongside private donations and voluntary contributions. Notably, volunteers and organizers do not receive financial compensation. While being an anti-pandemic measure, the project focuses on mental well-being and the combating of social exclusion. Information about volunteering is accessible on the website and social media platforms, and the initiative has garnered exposure through television promotion, including the "Dzień Dobry TVN" program. Additionally, well-known journalist Filip Chajzer participated as a volunteer for a day, further enhancing the initiative's visibility.

Results reached

- Within the initial month, over 1000 volunteers enlisted, and the group continues to expand steadily. The initiative benefits from a diverse team comprising both professionals and volunteers who contribute their expertise and efforts.
- TelefonPogadania.pl excels in providing comfort to those most affected by the pandemic without any physical contact. The excellence lies in the simplicity of the idea, its practical implementation, and the engagement of numerous volunteers.
- Similar initiatives can be implemented globally.

Possible side effects, risk and threats for maintenance

The initiative has limitations in language, Volunteer availabilities, and misunderstandings. The initiative is currently limited to conversations conducted exclusively in Polish, posing language barriers for non-Polish speakers. Some challenges have been encountered in reaching volunteers due to availability constraints. It's important to note that the initiative does not offer professional advice or crisis intervention, potentially leading to misunderstandings among participants. However, the initiative

primarily focuses on providing low-risk emotional support to individuals in need. Potential cultural limitations may be encountered during the implementation.

Sources and References

<https://dziendobry.tvn.pl/styl-zycia/telefon-pogadania-czym-jest-inicjatywa-dla-osob-starszych-i-samotnych-da311262->

[ls5327210?fbclid=IwAR02k13YVQgYZsbWevOic87QOYy5R4grvJjazi8BIFdr98ROdQDI8jhGMW8](https://dziendobry.tvn.pl/styl-zycia/telefon-pogadania-czym-jest-inicjatywa-dla-osob-starszych-i-samotnych-da311262-ls5327210?fbclid=IwAR02k13YVQgYZsbWevOic87QOYy5R4grvJjazi8BIFdr98ROdQDI8jhGMW8)

<https://telefonpogadania.pl/pytania-i-odpowiedzi/>

<https://www.facebook.com/telefonpogadaniapl/>

<https://www.instagram.com/p/Cri-ebiKi33/>

Watch this best practice on YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=wSljzt2HhM&list=PLMBuLp_f4M0Ug5S1bA6m2jodjZUs5Vble&index=9

6. Municipal War Response and Social Capital Evoked by Crisis

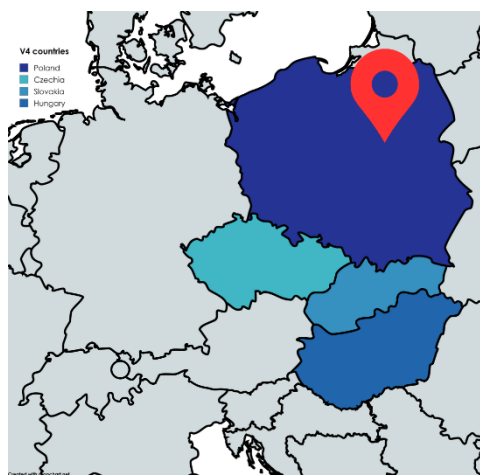

Fig. 6.1. Warsaw, Poland, and the V4 countries

Warsaw is the capital of Poland with a population of more than 1,8 million people is the 7th most-populous city in the European Union. The metropolis stands on the River Vistula in east-central Poland. The case study describes how Warsaw established its helping system for the Ukrainian refugees.

As a result of Russia's military attacks in Ukraine, from February 24th to May 31st 2022, 170,000 refugees registered in the Warsaw metropolitan area. Almost 800,000 refugees passed through the city with over 300,000 refugees staying in Warsaw for more than three days in March mainly women and children, which was the peak of the military attacks in Ukraine. These refugees needed a diversity of services and support including hospital care,

information, accommodation, schooling and more that the municipality had to provide. The city of Warsaw noted this situation as "Warsaw in the Refugee Crisis". This situation could have not been handled and solved without the engagement of the citizens of the city. In a survey commissioned by the City Hall during the first month of the crisis, 74% of the population of Warsaw declared their commitment to helping refugees. This situation seemed very difficult in terms of acceptance of the society, particularly in a country that traditionally harboured suspicions toward foreigners, including immigrants from Ukraine who faced challenges in Poland prior to the war. Yet people were very generous and helpful towards refugees. Many Ukrainian refugees have successfully rebuilt their lives and business while relocating to Poland, with the support of local municipalities. The municipalities created a welcome point for refugees, where various ways of support were provided like fast-access to personal identity numbers, financial support, free education and health care. There were charity collections organized in 2022 (the first month of the war) by municipalities and local residents.

Many bottom-up actions and initiatives were facilitated refugees were taken to private homes. Local residents also helped via organizing collection points and donations of food, clothes, medicine and more in efforts that can be regarded as crisis-driven social capital. While such social capital is itself not a best practice, it can be regarded philosophically as an essential layer of a resilient community. Such social capital becomes a pivotal local asset when crisis strikes, with the local community mobilizing in a way that is shaped by local ethics and values, part of the culture that becomes evident in the local response to crisis prior to formalized policy driven responses and initiatives.

The funding was mixed, governmental municipal and citizen co-financing process covered the cost of the refugee-aid process. The immediate needs had to be covered very fast, so immediate funds were provided to address the crisis.

Results reached

- The municipal response to the crisis required attention to diverse needs of migrants. The actions undertaken included admitting Ukrainian children of all ages into schools, offering free public transit to Ukrainians displaced by the war, supplying a variety of goods and financial aid to migrants, establishing information hotlines, assisting migrants arriving by rail in various cities, dispatching material goods to Ukraine, and offering medical support to migrants.
- The help and the assistance provided was very interdisciplinary with wide range activities including mental aid, financial help, free transportation etc. The crisis management tried to reply to the various needs of the refugees.
- The nation reacted together, there was a need for facilitation and organization, but people were voluntarily participating in the aiding process.
- City administrations made efforts to address the challenge by establishing large halls for Ukrainian refugees to reside in and receive aid. There was widespread willingness among Poles to offer help to refugees from Ukraine. Both government and local authorities were heavily engaged, both organizationally and financially, in supporting Ukrainian refugees.
- In response to the influx of approximately 1 million people, with around 10% choosing to remain in the city of Warsaw, Warsaw undertook significant efforts and numerous tasks. The city's response was effective. The responses included registration of individuals, endeavors to secure accommodation, healthcare provisions, educational opportunities for children, employment assistance for adults, psychological support services, integration events with the local community, and even vaccination and registration services for pets.
- The first and fastest predominant responses came from individuals, social organizations, and universities, offering assistance and support. Social initiatives aimed at collecting clothes for Ukrainian refugees and seeking accommodation for them.
- The extensive assistance and the welcoming attitude of society, the sense of solidarity and the shared perception of a common threat from Russia were highlighted as pivotal factors in fostering such support.

Risk and threats for maintenance

The nation responded emotionally and was enthusiastic at the beginning, drawing from long-term family experiences such as those from WWII, and offered as much assistance as possible to those in immediate need. The local community was reacting faster than the government, local government and business. Community members actively participated in providing first aid to refugees. Currently, the enthusiasm has waned though and xenophobic attitudes are visible, but the overall picture is still positive. In the first phase there was great commitment, later, interest and involvement decreased, and this will lead to other problems in maintenance. However, the response was inclusive and very fast. It was also deemed short-sighted because the massive influx of migrants is anticipated to lead to significant long-term social challenges, some of which have already begun to surface in 2023.

Adaptation possibilities for other settlements

The response to crisis differed locally. In the Warsaw case the spontaneous character and scale should be emphasized. Different cities have different capacities and financial possibilities this may limit the

aiding process. Also, some cities more positioned on the border are facing more challenges than other, further from the border zone.

Sources and References:

Warsaw in the refugee crisis: Report for the first three months (Prepared by: Strategy and Analysis Office of the City of Warsaw, June 2022)

7. Reunion: A New Office Reality. A project by the company Nowy Styl

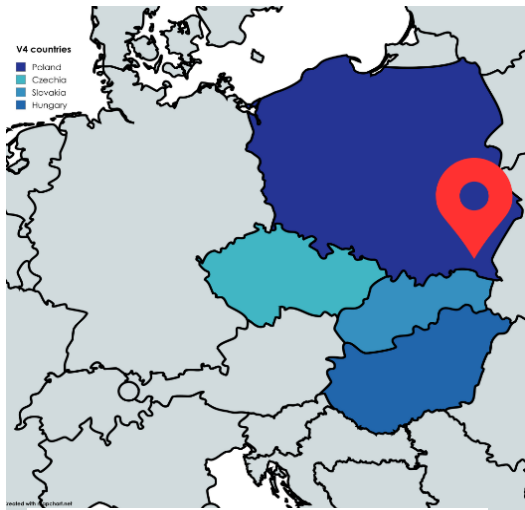

Fig. 7.1. Krosno, Poland, and the V4 countries

Nowy Styl is one of the leaders in Europe's furniture industry and focuses on objectives in line with the UN Global Compact's Sustainable Development Goals (SDGs). It was founded in 1992 by two brothers – Adam and Jerzy Krzanowski, who set up their company in a makeshift assembly plant in Krosno, a small town in south-eastern Poland with 7 employees, selling 3 chair models. At present more than 4089 people work at the company's factories and offices in 12 countries, exported worldwide to over 100 countries. Its sales revenue totaled € 336 million in 2022 and has a leading position in the field of comprehensive arrangement of offices and public spaces – stadiums, halls, cinemas, theatres, passenger terminals, and hotels. For its Corporate Social Responsibility and sustainability approach, the

company was recognized by EcoVadis, by the Responsible Companies Ranking, and by 'Responsible Business in Poland. Good practices' – a publication of the Responsible Business Forum.

Fig. 7.2. Reunion project in practice. Photo credit: © Copyright 2022 NSG TM sp. z o.o.

With the pandemic restrictions and hybrid work, the traditional five-day working week in the office is slowly becoming a thing of the past. The post-pandemic reality forces employers to find their feet on a broad spectrum between fully remote work and traditional work in the

office. There are also several other challenges, such as building relations in dispersed teams, or collaboration and information exchange among employees in the new reality. Based on studies, qualitative and quantitative surveys, and analyses the company created "The Reunion office concept" which rebuilds relationships after the period of the pandemic by providing places for interaction, meetings, and exchange of thoughts and information. Reunion is an office with a unique workstation arrangement, fostering teamwork and group effort.

The benefits of working in an office are manifold, it is more effective in helping onboarding and has greater support at the beginning of a career, it provides a regular daily schedule and keeps the work-life balance. It is proven that an office environment can secure better focus and motivation to work among coworkers and bring networking opportunities. Speedy consultations and spontaneous meetings enhance work efficiency, complemented by a professional, ergonomic workstation and easy access to documents and tools. Commuting and moving around the office provide exercise benefits compared to remote work.

Fig. 7.3. Reunion copmbined space. The meeting of different zones. Photo credit: © Copyright 2022 NSG TM sp. z o.o.

In the Reunion Model, three areas are proposed: integration, inspiration, and concentration. These areas are located in specific parts of the office – the deeper you enter into the office space, the more silent areas you encounter. You move from the areas focused on integration towards the zones of increased focus and silence.

The Reunion model was created for employees who follow a hybrid work mode. That's why the unique design relies on a reduced number of standard, stationary workstations and replaces them with solutions that support group- and teamwork, as well as integration. Each employee can choose a place or workstation for themselves, with special consideration given to noise intensity. Although in the office you can find zones where the users can complete their tasks in silence, the Reunion model prioritizes areas designed for collaboration and integration. Without being limited to a single assigned workstation, an employee can choose from among a variety of places in an open space to work together with other team members. The concept was financed by the company, to be implemented by other companies.

The concept is designed by an interdisciplinary team of workplace specialists and enthusiasts. The team included go psychologists, architects, interior designers, and acoustic consultants, who work with

Nowy Styl clients on a regular daily basis. The survey study engaged employees at various stages of their career.

Results reached

- The aim of the idea combines economic performance and social cohesion. It pertains to the challenges and needs related to a hybrid work system but can be applied for 100% office work.
- The concept and design were elaborated as a ready-to-apply system that allows an easier and safer return to the office.
- Innovative concept; the excellence lies in its simplicity, minimalism, and individualism – the employees are given the right to choose a place or workstation for themselves.
- Possibilities for offices in every type of settlement.

Fig. 7.4. A relaxing meeting-room by the Reunion. Photo credit: © Copyright 2022 NSG TM sp. z o.o.

Possible side effects, risk and threats for maintenance

Applicable in office spaces with suitable conditions, and there is a need for possible architectural pre-conditions related to buildings' construction. Financial and spatial limitations of companies can limit the adaptation, possible but rather improbable are cultural or religious restrictions might hinder the adaption.

Sources and References

Make your Space Responsible 2021-2022 (Sustainability report):

[https://www.nowystyl.com/files/interactive/csr-raport-2020-](https://www.nowystyl.com/files/interactive/csr-raport-2020-2021pl/?_ga=2.102189252.430445399.1673877727-2023700842.1669214145&_gl=1*uh7yp6*_ga*NjA2ODA0OTMzLjE3MDQ3MjAyOTA.*_ga_QDE0E7Y8C0*MTcwNTkyNTk3MS4zLjAuMTcwNTkyNTk3MS42MC4wLjA.*_ga_EV4FKTY3MM*MTcwNTkyNTk3Mi4yLjAuMTcwNTkyNTk3Mi42MC4wLjA)

[2021pl/?_ga=2.102189252.430445399.1673877727-2023700842.1669214145&_gl=1*uh7yp6*_ga*NjA2ODA0OTMzLjE3MDQ3MjAyOTA.*_ga_QDE0E7Y8C0*MTcwNTkyNTk3MS4zLjAuMTcwNTkyNTk3MS42MC4wLjA.*_ga_EV4FKTY3MM*MTcwNTkyNTk3Mi4yLjAuMTcwNTkyNTk3Mi42MC4wLjA](https://www.nowystyl.com/files/interactive/csr-raport-2020-2021pl/?_ga=2.102189252.430445399.1673877727-2023700842.1669214145&_gl=1*uh7yp6*_ga*NjA2ODA0OTMzLjE3MDQ3MjAyOTA.*_ga_QDE0E7Y8C0*MTcwNTkyNTk3MS4zLjAuMTcwNTkyNTk3MS42MC4wLjA.*_ga_EV4FKTY3MM*MTcwNTkyNTk3Mi4yLjAuMTcwNTkyNTk3Mi42MC4wLjA)

Nowy Styl website: <https://www.nowystyl.com/pl/>

The REUNION report: <https://www.nowystyl.com/en/knowledge/the-reunion-report-explore-our-solutions-for-hybrid-offices/>

Information and images obtained via email exchange with Nowy Styl Senior Workplace Consultant Aleksandra Szela

Watch this best practice on YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=-TDKk2UZI4Y&list=PLMBuLp_f4M0Ug5S1bA6m2jodjZUs5Vble&index=12

8. Accessing Urban Mobility during Wartime

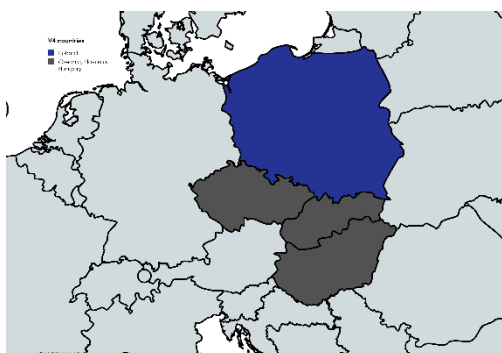

Fig 8.1. Poland, of the V4 countries

Poland is the fifth-most populous member state of the European Union with population of over 39 million people, and the largest Central European state. Famous for the solidarity movement which developed a very useful attitude towards those in need. The case study describes how public transport was provided for Ukrainian refugees.

Free travel on public transportation was provided to Ukrainian citizens in connection with the war started by Russia against Ukraine on February 24th. This best practice focuses on the case of Warsaw, however, the

practice was widespread in diverse Polish cities. The free travel period began on April 15, 2022, the first day of new regulations regarding free travel on Warsaw Public Transport (Warszawski Transport Publiczny - WTP) for Ukrainian citizens, and was valid until May 31, 2022. During this time, all forms of public transit in Warsaw could be used free of charge by Ukrainian citizens who met three criteria: having arrived in Poland on February 24 or later in connection with the onset of war, having come to Poland legally, having a document confirming arrival in Poland on February 24 or later. Authorizations were accepted on all WTP vehicles in ticket zones 1 and 2. The introduction of free public transportation in Warsaw was among the first in Europe and served as a symbolic gesture of assistance to those who had temporarily settled in the city, fleeing from war and losing their previous means of livelihood and housing. It was a symbolic yet impactful intervention that facilitated daily integration, and later, several other major European cities followed this best practice.

Fig. 8.2. Public transport in Poland. Photo credit: ZTM Warsaw

Methods used to involve the community

The practice was inclusive to all migrants who fulfilled the conditions to be eligible. The population was informed to prepare for the fact that refugees would also have access to public transportation services. They were advised that there would likely be a significant increase in usage following the introduction of free fares, and they should be prepared for this. As an example, Warszawski Transport Publiczny managed this practice which was introduced by Order No. 611/2022 on 13/04/2022 by the mayor of the capital city Warsaw which amended the ordinance on free travel by means of local public transport organized by the capital city of Warsaw for Ukrainian citizens.

Results reached

- The approach, adopted in cities across Poland, is rooted in crisis-responsive municipal governance, understanding the value and great importance of transit for migrants in vulnerable and transient situations.
- Migrants fleeing war experience complete disruption to their lives, routines, and finances. The provision of free public transportation for war migrants can provide at least one monetary relief, also easing the ability of war migrants to move around the city for various tasks during what is a very unpredictable situation and change of life circumstances.
- All migrants who fulfilled the conditions were eligible for this initiative.

Risk and threats for maintenance

Overcrowding may arise on the board of the public transport vehicles, leading to potential tension among those ineligible for free public transport. Feelings of jealousy could emerge, exacerbating perceptions of injustice and potentially fueling xenophobia. Cities might view it as a challenge to provide such an initiative on a long-term basis.

Adaptation possibilities for other settlements

The practice is highly adaptable for other settlements as long as they have a public transportation system. This was a common best practice offered across Visegrad countries.

Sources & References

<https://www.wtp.waw.pl/newsy/2022/04/13/bezplatne-przejazdy-wtp-dla-obywateli-ukrainy-uciekajacych-przed-wojna/>

<https://samorząd.pap.pl/kategoria/jak-robia-inni/w-warszawie-bezplatna-komunikacja-dla-ukraincow-tylko-do-1-czerwca>

<https://um.warszawa.pl/-/bezplatne-przejazdy-wtp-dla-obywateli-ukrainy>

9. Food and hygiene distribution point Warsaw, Ursynów district

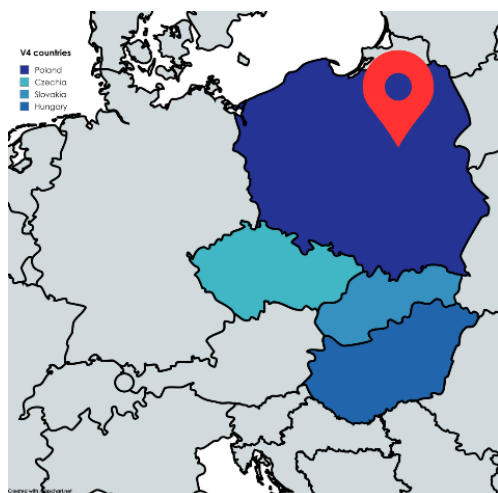

Fig. 9.1. Warsaw, Poland, and the V4 countries

Ursynów is the southernmost district of Warsaw. The third largest district with a population of over 150,000 people. Often referred to as Green Ursynów due to its lower population density and broad open spaces and green areas. The case study describes how local food and hygiene distribution point was set up for Ukrainian refugees.

From February 24th to May 31st, 2022, 800 thousand refugees passed through Warsaw. Over 14 thousand volunteers were involved in helping the refugees, with 74 percent of the community participating in this or another way of providing support.

Social Association of 'ARIADNA' Activists Roma Łojewska under the auspices of the City of Warsaw established a food and hygiene distribution point in Ursynów in the first days after the big wave of refugees reached the city to provide food and hygiene supplies to Ukrainian refugees, especially women, and children. C

Ursynów housing cooperatives granted permission to establish a food distribution point in its utility space which was located above the ground floor in a tin kiosk and consisted of three rooms. A request for shelves was posted on Facebook to fill the space, and by the end of the day, contact was made by a constructor who makes structures for hypermarkets. Heavy-duty shelves from a hypermarket in Kielce were brought to Ursynów. They were installed, and then, people gathered through the internet and helped further organize the place.

Fig. 9.2. Queuing for the aid in Warsaw. Photo credit: Goretta Szymańska

In the beginning, the products were collected in the Cultural Center 'Alternatywy' and then brought to Dereniowa Street. The first room served as a hygiene department, the second housed items for children, and in the largest space food supplies were stored.

As a charity, the association used its contacts with hypermarket chains such as Leclerc or Auchan, where it collects goods that have a short shelf life. The stores organized food and personal hygiene item collections, products were also directly brought to the point by individual persons.

Fig. 9.3. The storage room in Ursynów. Photo credit: Goretta Szymańska

There were donations from various countries, such as Turkey or France, organized by some institutions. People in companies organized collections, brought different items, and responded to requests for what was needed. The goods were inventoried and cataloged. Information was shared through the

Ursynów District website, and also through word of mouth. People from other districts would come—even though the idea was to help primarily those living in Ursynów. Refugees were recorded from their passports to maintain the appearance of control and for statistical purposes. Serving one family took 4 minutes the package included rice, groats, diapers, sanitary pads, tea, face creams, bath sponges, and over-the-counter calming medications.

Fig. 9.4. Community engagement in Ursynów district. Photo credit: Goretta Szymańska

Methods used to involve the community

The initiative relied on various sources of funding, including donations from companies and private individuals, as well as private donations and voluntary contributions. It's important to note that

volunteers and organizers do not receive financial compensation. Information about volunteering was easily accessible through the district's website and social media platforms. Promotion of the initiative was carried out by volunteers, as well as their friends and neighbors. The action saw active engagement from residents of Ursynów, alongside NGOs and companies.

Results achieved

- While the idea is not innovative per se, the point in Ursynów was the largest and best-organized food distribution point in Warsaw, one operating continuously. This was largely due to the specific nature of the Ursynów district and its residents being well-educated, aware, and relatively well-off, ready to get engaged in proactive initiatives.
- The action involved individuals with charisma, capable of mobilizing others to help. As Goretta Szymańska, one of the organisers states: “The project was extraordinary because it was organized within 1-2 days, at our own expense, low-cost, without appanages, pro publico bono, with enthusiasm and vigor”.
- Around 10 volunteers, comprising individuals, companies, and NGOs, were actively involved in managing the operation.
- During the peak of the crisis, the facility operated five times a week, from 11 am to 3 pm, distributing products to 400-600 people daily.
- As a result, it became the largest and most efficiently operated food supply point in Warsaw.

Challenges for maintenance

Language barriers were surmounted through the participation of Ukrainians and the expertise of selected volunteers in the Cyrillic alphabet. Despite the initiative running for 6 hours daily, organizers faced challenges juggling their regular jobs, while some volunteers lacked proficiency in their assigned tasks not all volunteers had an appropriate approach to the tasks being performed. Although rare, there were occasional attempts to exploit the situation for personal gain trying to obtain a larger quantity of goods through deception. No support was received from the national government. In areas with limited access to food and water, delivering essential supplies can be a challenge. Planning deliveries and storing food items is crucial (climatic conditions). Also, the acceptance of the local community towards refugees may vary.

Sources and References

[https://www.facebook.com/warszawa.ursynow/posts/4901365376579245/;](https://www.facebook.com/warszawa.ursynow/posts/4901365376579245/)

[https://um.warszawa.pl/documents/39703/26560163/Warsaw+in+the+refugee+crisis+-+report+for+the+first+three+months.pdf/;](https://um.warszawa.pl/documents/39703/26560163/Warsaw+in+the+refugee+crisis+-+report+for+the+first+three+months.pdf/)

https://ursynow.um.warszawa.pl/-/pomoc-i-zbiorki-darow-dla-uchodzcow-z-ukrainy?fbclid=IwAR3lw_QyN0qPPW3bpJGeZwZNbBU4xATOmYJGwDeW4K4aSVEakUS8grtKCF0;

interview with one of the organizers, Goretta Szymańska (22.01.2024)

Watch this best practice on YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=z3ASdlvp38s&list=PLMBuLp_f4M0Ug5SIbA6m2jodjZUs5Vble&index=18

10. Urban Transit Lab for Voices of Sustainable Mobility

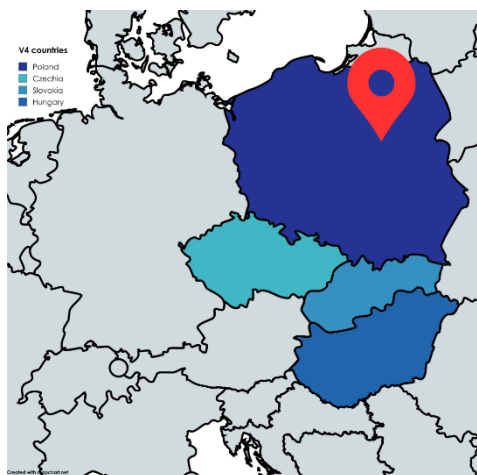

Fig. 10.1. Warsaw, Poland, and the V4 countries

Founded in March 2023, Urban Transit Lab (UTL) is a participatory media, research, and communication initiative and a best practice shaped to meet the needs of diverse partners, whilst involving the community in media and action research. Urban Transit Lab frames media itself as a form of action, helping to shape individual and social awareness, which UTL accesses the power of media while involving partners and the community in experiences and storytelling around mobility and experiences with sustainable modes.

Shifting to sustainable urban mobility is vital for environmental health, livability, and achieving climate targets by reducing emissions and car dependence. It enhances public spaces, tackles traffic congestion, and ensures transport equity, granting all inhabitants, including marginalized groups, safe access to sustainable modes. This transition promotes a culture of sustainability, advocating for walking, cycling, and efficient public transport, making cities cleaner, quieter, and more inclusive, ultimately improving the well-being of urban dwellers and the planet.

Urban Transit Lab Warsaw 2023 was a pilot project and partnership with Warsaw Public Transport (WTP, Warszawski Transport Publiczny). Warsaw's public transportation system is diverse and dynamic, with buses, trams, metro and an urban rapid rail system. The media output of the program participants reflected this and was also diverse in the form of writing, photography, graphics and more. Through the partnership, WTP provided 8 free monthly passes for program participants to use Warsaw's public transportation system during October 2023. As part of the program, participants then submitted weekly batches of media content reflecting on aspects of their commutes.

Fig. 10.2. Motto of the UTL. Source: webpage

Funding method, costs: Costs for the program vary depending on partner needs and design of the program. Covering the cost of the transit passes is, for example, one base cost recommended when the program involves a public transit component. Programs can be designed with a singular focus on walking, cycling or public transit or a mix of modes. Costs can also cover administrative duties of managing the program.

Interdisciplinary approach: This program focuses on sustainable mobility via an approach that emphasizes community engagement, participatory methods, stakeholder interest, research and advocacy.

Methods used to involve the community:

There were several ways the program was engaging stakeholders in sustainable urban mobility through diverse channels like social media (Instagram, LinkedIn, Facebook, Twitter), program applications, in-person and community meetings, mid and post-program surveys.

Results reached:

The opportunities to learn are an important part of how results of the program are assessed.

In a post-program survey, participants were asked if they learned anything new about Warsaw's public transit modes that they did not know before. Their responses included various experiences connected to . Through the program, they discovered the interconnectedness of public transport and pedestrian routes, gaining insights into WTP statistics and ecological and financial aspects. It sparked their interest in delving deeper into related theories. Special projects like vintage tram initiatives intrigued them, and they appreciated the newfound sense of freedom and motivation a monthly ticket can provide.

The program participants shared their experience in Warsaw about the overall program. They found encouragement to explore the city through public transportation, enhancing both their personal enjoyment and professional development as urban planners. Observing the prioritization of walkability in Warsaw underscored the city's commitment to sustainable mobility. Their reflections emphasized the importance of normalizing public transport and showcasing its benefits to a broader audience, especially those reliant on cars. The sense of community among car-free travelers provided motivation and solidarity, while the program's visual and graphic elements enhanced their engagement. The inclusion of WTP tickets fostered a sense of belonging and participation in the city's mobility experience.

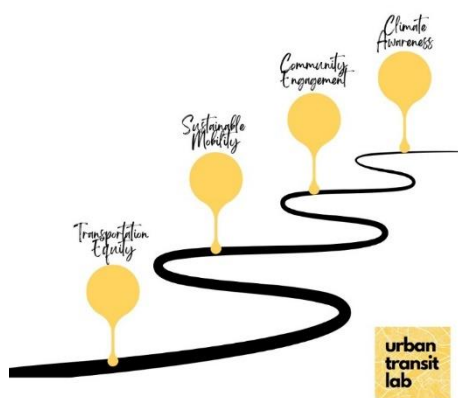

Fig. 10.3. Programme goals. Source: webpage

Possible side effects: Potential side effects will depend largely on the type of program that is shaped and partner concerns. For example, if the program is done in partnership with a municipal public transit agency, the agency might have PR risks and concerns related to the program. Conversely, there will also be the potential of PR benefit to be assessed.

Risk/threats for maintenance:

Reluctance of partners to collaborate

Innovative/Excellent elements of the best practice:

A bottom-up approach to sustainable urban mobility involves active engagement of community members, fostering civic participation. Incorporating arts and media into mobility spaces can provide illuminating narratives on commuting, connecting people to a seemingly mundane yet impactful aspect of daily life. By spotlighting how mobility influences our quality of life, stakeholders can use innovative techniques to connect with the public and gather feedback on mobility experiences, ensuring that the solutions implemented are inclusive and reflective of community needs and aspirations.

Adaptation possibilities for other settlements:

The Triple Mobility focus that Urban Transit Lab employs welcomes partnerships and focuses on walking, cycling, and public transit to create diverse adaptation possibilities.

Programming is also designed to be flexible to diverse partnership needs, with a focus on best practices and barriers in diverse settings. Adaptation possibility is high.

Programming can address the needs and perspectives of:

- Specific generations and age groups
- Specific groups of inhabitants (i.e. university, parents, immigrants etc)
- Specific genders
- Groups with specific disabilities
- General public

Limitations to the use of best practice in different locations (for example scale, culture, geography):

Urban Transit Lab is adaptable to any community as we focus on mobility, a common and shared need of humans across cultural and geographical contexts.

11. Multicultural Lessons in Warsaw

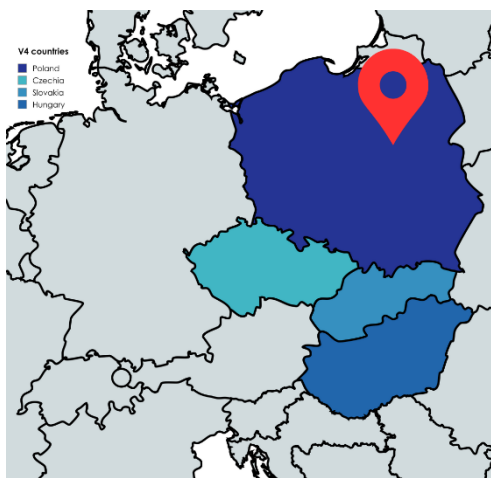

Fig. 11.1. Warsaw, Poland, and the V4 countries

Warsaw is the capital of Poland with a population of more than 1,8 million people is the 7th most-populous city in the European Union. The metropolis stands on the River Vistula in east-central Poland

The case study introduces the Polish model of integration through education for migrants with diverse origin.

There is no wise migration policy without a wise integration policy. This is one of the challenges that Poland, and especially its cities need to cope with, in particular when facing an almost overnight shift from an ethnically considerably homogeneous society to a binational one, as well as other processes of social diversification. The Multicultural Center (WMC) is a project co-financed by the City of Warsaw, and the concept was developed during the

work on the Culture Development Program until 2020. The Center was planned as a headquarters for Warsaw organizations that bring together foreigners and work towards the integration of migrants and multiculturalism. The center is operated by an organization or a consortium of organizations whose offer has been recognized as the best in a competition announced by the city authorities in a 2-year cycle. Since 2023, the hosts of the Multicultural Center are the Pro Humanum Association, the Open House Initiative Foundation, the Armenian Foundation, the Positive Attitude Development and Integration Center Foundation, and the Polish-Ukrainian Chamber of Commerce. The center serves as a hub for local activities (MAL) and offers a wide range of services to build an open society aware of cultural and social diversity and capable of functioning in this diversity.

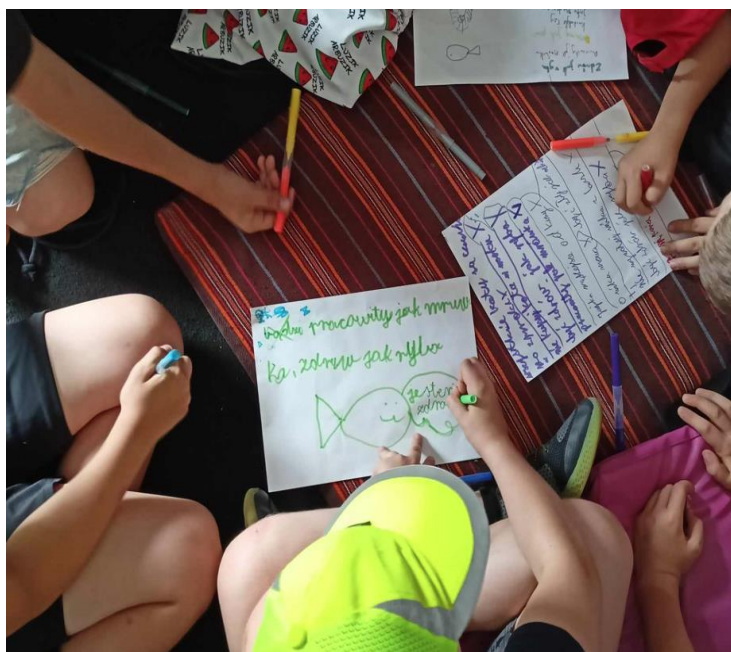
Fig. 11.2. Poster showing diversity for multicultural lessons.
Photo credit: © 2023 Centrum Wielokulturowe – OnePress
motiv FameThemes

The activities of the Multicultural Center are directed towards various target groups, which can be divided into two main categories: foreign individuals living in Warsaw and the local Warsaw community as the host society. From cultural events to assistance for migrants in daily matters, Polish language courses, and multicultural lessons, to name just a few.

The initiative's age target is the group of children and young people, which gives it a long-term perspective by developing skills to foster social integration in the future through strengthening community ties. Lessons are

offered to schools at all levels (primary and secondary). Lesson recipients include students from Warsaw schools, also those with voluntary or forced migration experience. Various forms such as discussions, workshops, and lectures are used in educational work, always tailored to the age of the audience.

The educational team has diverse experiences and backgrounds but has been trained in workshop methods, also, voice training was provided for them. The number and topics of lessons also depend on the availability of educators. Introducing new lessons requires consultation with the team leader, presenting the lesson plan, and mutual lesson visits for learning and identifying shortcomings, which are often more visible from an external perspective. Discrimination or hate speech is not tolerated, both from facilitators and participants.

Fig. 11.3. Children drawing during the lessons. Photo credit: Natalia Gebert

Methods used to involve the community

The primary recipients of the Center's educational activities are Warsaw schools. Current lesson offerings are regularly sent to schools, and upon choosing a lesson of interest, the school makes a reservation. As a rule, lessons take place at the Center, although there are exceptions to this rule. The lessons generate considerable interest both during the school year and in summer (during the "Summer in the City" campaign). The summer campaign allows for longer formats, such as outdoor games. The institution (including its educational activities) is funded by the city of Warsaw's budget, although this does not include all implementation. For instance, some lessons conducted in 2023 were funded by a project under the Active Citizens program (Norwegian Grant funds).

Results reached

- The aim of the initiative is social inclusion through education. It supports the integration of migrants, as well as disseminates knowledge on aspects of ethnic and cultural diversity, building tolerance and acceptance of 'difference' in the society. In the period of Jan-Oct 2023 184 lessons were conducted with the participation of 4,377 students of Belarusian, Chechnyan, Russian, Vietnamese, Chinese, Nigerian and other nationalities from Warsaw schools.
- It is difficult to consider cultural education in the form of lessons as innovative. It is a widely used and well-established tool. Similar activities take place in many different institutions throughout Poland, but the program's success lies in persuading individuals to stop and think about multicultural issues, and to attempt to form their own opinions.

- According to the coordinator of the project Natalia Gebert the change occurring is challenging to measure, but teachers' opinions and suggestions are carefully listened to and attempts are made to implement proposed improvements. Most opinions are positively received. For instance, in an external project during which lessons were conducted at the Center, only 6% of teachers gave a negative evaluation, and the feedback provided was analyzed and mostly implemented by the team.

Challenges for maintenance

The project's educators are professionals in integration and work with migrants, limiting their availability. The most significant limitation from an educational perspective is that building and changing attitudes are processes that should be monitored for longer than a single lesson. However, classes, burdened by the curriculum, usually cannot afford to cut more school hours. The project aims to raise awareness among teachers that further work on this process is needed, in spite of their time constraints.

Financial constraints also limit the number of hours that can be conducted in the frame of the initiative. There are always more interested participants than available time slots. This is addressed by seeking external grants, but it is not a stable source of funding.

As stated by Natalia Gebert, "No obstacles are seen to implementing multicultural education throughout the project. However, it is possible that in the next competition phase, another organization or consortium with a different idea for such education might win. This is not considered a risk or threat in itself. The general risk associated with multicultural education is that the process may focus too much on easily observable manifestations of culture, without delving into the beliefs, values, and convictions behind them."

Adaptation possibilities for other settlements

Conducting multicultural education is entirely possible in other cities and communities. Such activities can take place in external institutions or school spaces. There are many materials available for educators who want to enhance their workshop skills or develop lesson plans. The concept of multicultural education is broad, and when undertaking such activities, it is beneficial to consider what the participants should take away from the lessons. This helps to narrow down the topics of individual lessons.

There are no potential limitations to implementing such activities in other locations in Poland. Naturally, the larger the institution offering such lessons, the more likely schools are to trust it and allow students to participate. However, even an individual, if presenting a compelling offer, should have the opportunity to conduct lessons.

There are no cultural limitations in Poland. Cultural limitations may exist in other countries, but this is difficult to assess. An essential aspect of equality education, including multicultural education, is respect for all participants. The only limitation is the concern for the participants themselves – for example, one should not tell someone with refugee experience what it is like to be a refugee, as there is a risk of re-traumatizing the person, not to mention that migrants usually know much better than others what it is like to be a refugee.

Geographical location and climate do not affect the possibility of conducting lessons. However, considering that migration, integration, and multiculturalism are politically sensitive topics, it may turn out that some subjects are considered too risky by schools (for example, the issue of the humanitarian crisis on the Polish-Belarusian border).

Sources and References

<https://centrumwielokulturowe.waw.pl/lekcje-wielokulturowe/>

https://www.facebook.com/wielokulturowe/?locale=pl_PL

interview with educator and coordinator of the ML program Natalia Gebert (28.11.2023) and later email exchange

Najlepsze praktyki w Polsce

CEURES
Central European Urban RESiliency

12. Sprzątanie Narwi jako lokalna inicjatywa ekologiczna

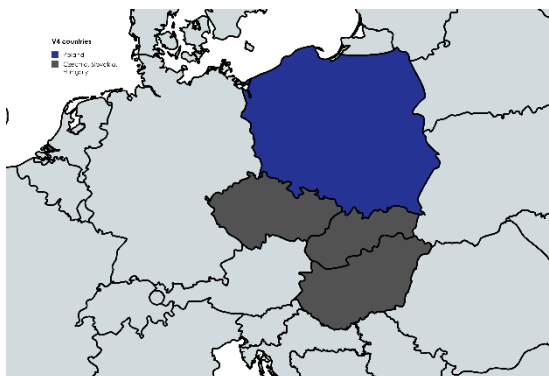

Fig. 12.1. Polska, spośród krajów V4

Rzeka Narew jest jedną z najdłuższych rzek w Polsce o długości 448 km na terenie Polski i ma swoje źródła na Białorusi w rezerwacie Orłowo na wschodnim krańcu Puszczy Białowieskiej. Jest to rzeka nizinna tworząca rozległe doliny, torfowiska i bagna. Należy do rzek anastomozujących, co oznacza, że płynie przez liczne rozgałęzienia i łączące się kanały. Najpiękniejsze odcinki doliny są chronione w Narwiańskim Parku Narodowym. Ze względu na swoje połączone kanały i rozległe łęgi, ten park jest czasami nazywany "Polską Amazonką". W regionie Wizny łączy się z Biebrzą (Park Narodowy Biebrza) i dalej płynie przez Dolinę Narwi w Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Łomżyńskim.

Niemal na całej swojej długości Narew zachowała swój naturalny charakter, tworząc liczne starorzecza, meandry i często zmieniając kierunek. Jej wody są klasyfikowane jako drugiej i trzeciej klasy czystości, a znaczne odcinki są chronione w parkach narodowych, parkach krajobrazowych i obszarach Natura 2000. Służy jako schronienie dla fauny i flory związanej z środowiskami wodnymi i bagiennymi. Główne miasta nad Narwią to Suraz, Choroszcz, Tykocin, Łomża, Ostrołęka, Pułtusk, Serock i Nowy Dwór Mazowiecki. Pomimo swojego uroku i pięknego położenia rzeka Narew jest narażona na różne zanieczyszczenia. Konieczne jest przywrócenie jej naturalnego piękna i oczyszczenie z odpadów, które gromadzą się na dnie. Od 2006 roku sprzątanie miejskiej plaży i koryta rzeki wzdłuż całej jej długości przed rozpoczęciem sezonu letniego stało się tradycją. Akcja inicjowana corocznie przez łomżyńskich nurków z Klubu Płetwonurków "Podwodny Jeleń", w 2016 roku przyciągnęła również kolegów z kilku innych klubów.

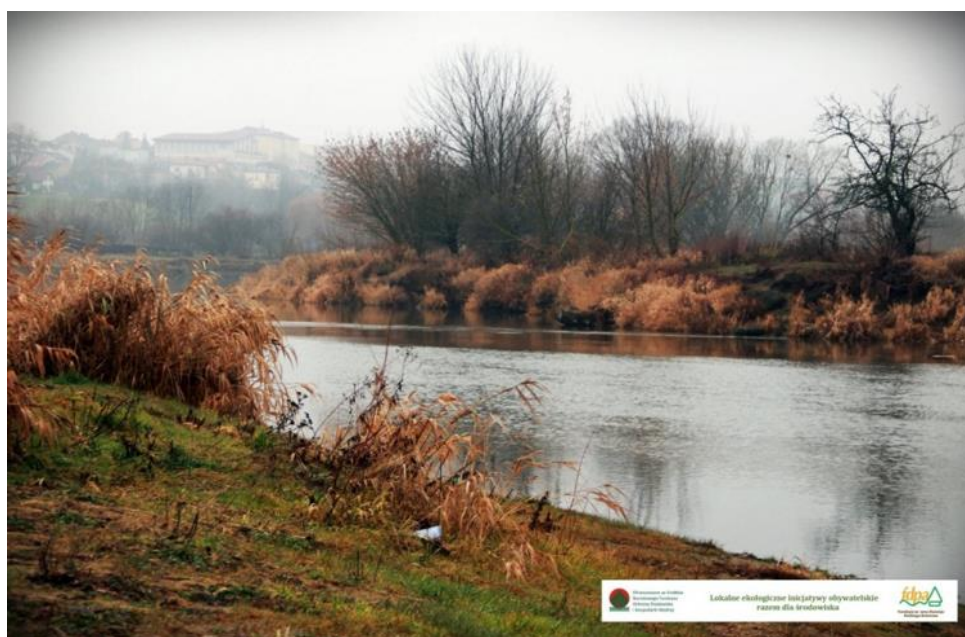

Fig. 12.2. Widok na rzekę Narew. Źródło: <https://www.fdpa.org.pl/sprzatanie-narwi>

Co ważne, klub z Łomży zdołał nawiązać współpracę z Fundacją na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa (FDPA), wspierającą zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, świadczącą działania edukacyjne i opiekuńcze w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Sprzątanie Narwi w 2016 roku, współorganizowane przez FDPA, było jedną z ich "Lokalnych inicjatyw ekologicznych - razem dla środowiska". Program ten miał także cele społeczne, adresowany do mieszkańców Łomży, odwiedzających, turystów i środowiska naturalnego. Akcja realizowała dwa równoległe cele: po pierwsze, podniesienie świadomości mieszkańców dotyczącej problemu zanieczyszczenia rzeki Narwi, którą miejscowa społeczność wykorzystuje do celów rekreacyjnych. Po drugie, zwiększenie świadomości zwłaszcza tych mieszkańców, którzy zanieczyszczają wody przedmiotami stałymi, świadomie przyczyniając się do degradacji środowiska naturalnego i niszczenia naturalnych siedlisk flory i fauny rzecznej. Wdrożono następujące działania: zakup niezbędnego sprzętu do lokalizowania i skutecznego zbierania odpadów. Sprzątano miejską plażę i okoliczne obszary, a odpady w korycie rzeki, stanowiące zagrożenie dla użytkowników, zostały usunięte. Dodatkowo, przeprowadzono przygotowania, aby zapewnić bezpieczeństwo plaży i kąpieliska dla mieszkańców podczas sezonu letniego, z czyszczeniem przeprowadzonym pod koniec sezonu po zamknięciu plaży.

Fig. 12.3. Nurkowie czyszczą Narew. Źródło: <https://www.fdpa.org.pl/sprzatanie-narwi>

Finansowanie i koszty: Inicjatywa "Sprzątanie Narwi" przez Klub Płetwonurków "Podwodny Jeleń" jest realizowana w ramach projektu "Lokalne inicjatywy ekologiczne - razem dla środowiska" Fundacji na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa i finansowana przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środki własne. Zabezpieczono fundusze na zakup sprzętu, który pomógł w precyzyjnym wykonaniu zadania i miał służyć w kolejnych podobnych działaniach. Sprzęt ten obejmował ponton z silnikiem i bateriami, 10 latarni nurkowych i echosondę. Sprzęt ten został sfinansowany przez NFOŚiGW. Inicjatywa otrzymała dotacje publiczne w ramach corocznego programu

współpracy między miastem Łomża a lokalnymi organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych związanych z ekologią i ochroną zwierząt.

Podejście Interdyscyplinarne: Celem inicjatywy jest połączenie działań na rzecz ochrony środowiska i edukacji.

Fig. 12.4. Czyszczenie w toku. Źródło: <https://www.fdpa.org.pl/sprzatanie-narwi>

Udział społeczności lokalnej: Miejscowa społeczność została poinformowana o zorganizowanej akcji za pośrednictwem lokalnych mediów: radia, prasy, strony internetowej klubu i platformy mediów społecznościowych Facebook (ponad 1000 wyświetleń). Uczestnicy i członkowie klubu sprząтали odpady na miejskiej plaży, pod mostem "Hubala" i na parkingu. Po akcji uczestnicy mogli delektować się ciepłymi grillowanymi kiełbaskami, ciastem i innymi przysmakami. Wzięli również udział w losowaniu drobnych gadżetów ufundowanych przez sponsorów i główną nagrodę – komputer nurkowy. Dla dzieci przygotowano upominki. Dzięki hojności sponsorów każdy uczestnik otrzymał koszulkę z logo klubu "Podwodny Jeleń", logo sponsora SONAROL, FDPA i napisem "Lokalne inicjatywy ekologiczne - razem dla środowiska".

Wyniki/Osiągnięcia: Wszystkie "podwodne skarby" zostały wydobyte na brzeg i sfotografowane. Największym znaleziskiem okazała się metalowa płyta, która prawdopodobnie była częścią barierki mostu kilka lat temu. Inne przedmioty wydobyte z wody to butelki szklane, rdzewiejące puszki, różne elementy metalowe i gałęzie drzew. Zebrane odpady zostały zgromadzone w jednym miejscu i zabrane

na wysypisko przez służby miejskie. Dzięki tej akcji plaża może być bezpiecznie używana. Raporty ze "Sprzątania Narwi" są publikowane na stronie internetowej klubu, prezentując "podwodne skarby".

Możliwe skutki uboczne:

Brak

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: Akcja wymaga wiedzy i nie powinna być podejmowana przez niedoświadczonych uczestników lub grupy. Również należy przestrzegać kwestii prawnych. Bardzo ważny jest wybór ciała wodnego. Sprzątanie wód płynących przebiega inaczej niż czyszczenie jezior. Przed podjęciem działań należy skontaktować się z właścicielem lub użytkownikiem ciała wodnego. Wszystkie rzeki i kanały oraz zdecydowana większość jezior to "wody publiczne", po których, zgodnie z prawem (ustawa Prawo wodne), mamy prawo swobodnie poruszać się, ale tylko na 1,5 metrowym pasie przyległego brzegu. Dostęp do wody, transport zebranych odpadów i parkowanie pojazdów wymagają kontaktu z właścicielem i jego zgody na działanie. Organizator jest zobowiązany do powiadomienia Regionalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska o działaniach, jeśli ciało wodne znajduje się w obszarze chronionym. Jest to szczególnie istotne w Parkach Krajobrazowych lub Parkach Narodowych, gdzie przeprowadzenie akcji wymaga wspólnej organizacji i współpracy tych jednostek z organizatorami w czyszczeniu dna jezior.

Innowacyjność/ Doskonałość: Doskonałość akcji polega na jej konsekwentnie cyklicznej realizacji - corocznie od 2006 roku. Dodatkowo, w 2016 roku zaangażowała organizację o zasięgu ogólnokrajowym i rekordową liczbę nurków.

Możliwość replikacji/Dostosowanie dla innych lokalizacji: Mogą być konieczne dostosowania techniczne lub podjęcie specjalnych środków ostrożności w przypadku wód w innych strefach klimatycznych.

Ograniczenia w stosowaniu dobrej praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia): Inicjatywa dotyczy płynącej wody i miejskiej plaży, dlatego ma specyficzny kontekst naturalny. Projekt nadaje się do realizacji w innych krajach Grupy Wyszehradzkiej (V4) lub lokalizacjach o innych warunkach klimatycznych. Wyzwania organizacyjne mogą być związane z obecnością różnych gatunków flory i fauny, warunkami pogodowymi, warunkami hydrologicznymi lub innymi czynnikami fizyczno-geograficznymi. Te ostatnie mogą wymagać, być może, tylko dostosowań technicznych.

Źródła i bibliografia:

<https://www.fdpa.org.pl/48,lokalne-inicjatywy-ekologiczne>

;

<http://lomzynskie24.pl/2016/06/sprzatanie-narwi-2016/>

;

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057295066372>

wywiad z Karoliną Witeską-Chmielewską (FDPA) - 15.01.2024

13. Zielona przestrzeń dla rezyliencji i zdrowia psychicznego

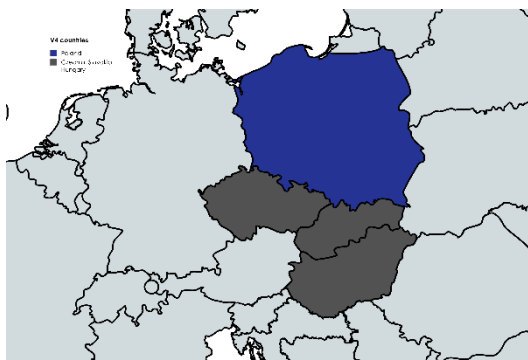

Fig. 13.1. Polska i kraje V4

Zapewnienie i utrzymanie różnorodnych parków i terenów zielonych jest istotnym obowiązkiem władz miejskich. Ponieważ upały w miastach stają się coraz większym problemem, zapewnienie takich terenów staje się pilną kwestią zdrowia publicznego. Działania w różnych miastach w Polsce stanowią przykład dobrych praktyki polegających na priorytetowym traktowaniu miejskich terenów zielonych jako miejsc łagodzenia upałów oraz poprawy jakości życia. Rafał Trzaskowski, prezydent miasta stołecznego Warszawy, zauważył, że zazielenianie Warszawy jest priorytetem, aby uczynić

stolicę jeszcze bardziej przyjaznym miejscem do życia. Podejmowane są więc działania mające na celu zwiększenie pokrycia zielenią, tworzenie nowych i modernizację istniejących parków oraz zastępowanie zbędnego betonu w przestrzeni miejskiej roślinnością.

Fig. 13.2. Użytkownicy placów zabaw w Polsce.

Ze względu na ograniczenia w przemieszczaniu się podczas pandemii COVID, wzrosła świadomość znaczenia i roli dostępu do terenów zielonych dla zdrowia psychicznego i ruchu. Zapewnienie dużej ilości parków i terenów zielonych ma jeszcze jedną zaletę. Na początku 2022 r., z powodu agresji militarnej Rosji na Ukrainę,

setki tysięcy Ukraińców wyemigrowało do Polski, wielu tymczasowo lub na stałe osiedlając się w obszarach miejskich. Życie migranta wojennego może być nieprzewidywalne, stresujące i przerażające. Zdolność do znalezienia bezpiecznego schronienia, zakwaterowania, żywności i innych podstawowych potrzeb ma pierwszeństwo. Rola miejskiej zielonej przestrzeni publicznej w doświadczeniach migracyjnych może być znacząca. Miasto może zaoferować przestrzenie zapewniające odporność podczas przejściowych, destrukcyjnych doświadczeń, schronienie społeczne i potencjał regenerujących korzyści natury dla zdrowia psychicznego, fizycznego i emocjonalnego. Zielone przestrzenie publiczne odgrywają znaczącą rolę jako mediatory w adaptacji przymusowych migrantów do społeczności miasta przyjmującego, oferując poczucie bezpieczeństwa i dając możliwość zachowania więzi z krajem pochodzenia poprzez spotkania z innymi uchodźcami.

W polskich miastach można zaobserwować zjawisko wykorzystywania przez migrantów terenów zielonych jako istotnych obszarów spotkań społecznych. Podczas wizyty w Łodzi w sierpniu 2023 r. zaobserwowano zauważalny wzrost obecności języka ukraińskiego, szczególnie w okolicach Białej

Fabryki, zwłaszcza w zielonej przestrzeni publicznej znanej jako Park Rejmonta. Intrygująca była zróżnicowana reprezentacja grup wiekowych. Osoby starsze spokojnie spacerowały wokół jeziora lub prowadziły rozmowy z krewnymi na Ukrainie za pośrednictwem smartfonów, siedząc na ławkach. Matki towarzyszyły swoim dzieciom, podczas gdy grupy dzieci bawiły się na placach zabaw, a młodzi dorośli prowadzili dyskusje. Chociaż było mało prawdopodobne, aby wszyscy się znali, istniało namacalne poczucie, że park przekształcił się w centralne miejsce spotkań - znajomą i intymną przestrzeń, w której można było poczuć się swobodnie i odnaleźć wspólnotę z innymi. " - Kostyantyn Mezentssev, kierownik Katedry Geografii Ekonomicznej i Społecznej, Uniwersytet w Kijowie.

Fig. 13.3. Dostępność w polskich parkach i terenach zielonych.

Finansowanie i koszty: Rozwój i utrzymanie parków w poszczególnych polskich miastach są zarządzane przez odpowiednie agencje miejskie w każdym mieście.

Podejście interdyscyplinarne: Zapewnienie zróżnicowanych i rozległych publicznych terenów zielonych jest samo w sobie podstawową cechą odporności miast w kontekście Europy Środkowej. Celem włączenia tej dobrej praktyki jest zaznaczenie w jaki sposób takie zapewnienie może służyć jako pozytywna siła łagodząca negatywne skutki doświadczeń migrantów wojennych.

Udział społeczności lokalnej:

Nie dotyczy

Wyniki/Osiągnięcia: Korzystna i funkcjonalna miejska przestrzeń zielona może służyć jako miejsce wydarzeń społecznościowych i ułatwiać nawiązywanie kontaktów społecznych wśród potrzebujących, zwłaszcza osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego wynikającymi ze skutków wojny. Niedawny rozwój miejskich terenów zielonych w Polsce okazał się kluczowy w zaspokajaniu tych potrzeb, a ich przyszły rozwój i stałe utrzymanie ma kluczowe znaczenie dla miasta przyjaznego do życia.

Możliwe skutki uboczne: Latem 2022 r. zaczęły pojawiać się doniesienia medialne o tym, jak młodzi nastoletni ukraińscy migranci wojenni korzystali z parków i nawiązywali kontakty społeczne w grupach rówieśniczych. Brak monitorowania tych przestrzeni może spowodować, że dochodzić w nich będzie do działań niepożądanych, agresywnych, do łamania prawa.

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: Nadmierne wykorzystanie i przypadki wandalizmu, w połączeniu z obawami dotyczącymi mniejszości narodowych i ksenofobii, mogą potencjalnie wywoływać konflikty na miejskich terenach zielonych. Zwiększone użytkowanie powoduje również wzrost kosztów utrzymania, za które odpowiedzialne są lokalne gminy i które pociągają za sobą związane z tym wydatki.

Innowacyjność/Doskonałość: Istnieje wiele korzyści płynących z polityki zarządzania miastem, która nadaje priorytet "zielonemu miastu" i zróżnicowanym publicznym terenom zielonym. W szczególności w odniesieniu do migrantów wojennych, innowacyjne aspekty miejskiej zielonej przestrzeni publicznej obejmują zapewnienie miejsca bezpiecznego dla zdrowia fizycznego, emocjonalnego i psychicznego, zapewnienie przestrzeni dla kontaktów społecznych, umożliwienie kultywowania więzi społecznych z lokalnymi mieszkańcami, a także innymi migrantami wojennymi.

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji: Możliwości adaptacji dla innych osiedli: Zapewnienie wysokiej jakości publicznych terenów zielonych jest wysoce możliwe i krytyczne w całym regionie wyszehradzkim.

Ograniczenia w stosowaniu dobrych praktyk w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia): Istnieje wiele różnorodnych współczesnych wyzwań związanych z rozwojem, utrzymaniem i zapewnieniem wysokiej jakości miejskich terenów zielonych, jednak realizacja takich projektów w obszarach zurbanizowanych całego regionu wyszehradzkiego jest możliwa. Podstawowym ograniczeniem może być wola polityczna i społeczna, z którą wiąże się przeznaczanie funduszy na te cele.

Źródła i Bibliografia: oparte na własnych badaniach i obserwacji terenowej

14. Łąki miejskie

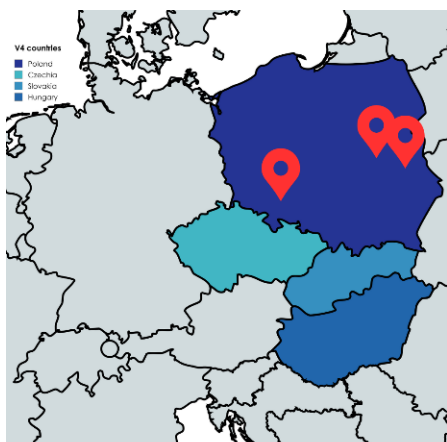

Fig. 14.1. Lublin, Wrocław i Warszawa, Polska oraz kraje V4

Temat łąk miejskich odnosi się do różnych obszarów na których gminy przestawiły się na ograniczenie koszenia. Organy odpowiedzialne za zieleni w polskich miastach, które są odpowiedzialne za utrzymanie parków, placów, roślin, drzew i nie tylko, wdrożyły zasady i praktyki dotyczące łąk miejskich. Łąki miejskie pełnią wiele kluczowych funkcji. Pomagają złagodzić kryzys różnorodności biologicznej, zapewniając siedliska różnym gatunkom roślin i zwierząt, tworząc i chroniąc siedliska dla dzikich zapylaczy oraz wspierając podstawowe funkcje ekosystemu. Dodatkowo obszary te służą również jako miejsca żerowania dla ptaków. Gdy zmniejsza się częstotliwość koszenia, obniżają się koszty utrzymania zieleni miejskiej, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej, poprawia się estetyka środowisk miejskich, zapewniając atrakcyjne

wizualnie naturalne krajobrazy. Łąki miejskie przyczyniają się do uzdrowienia klimatu poprzez zatrzymywanie wody. Pomagają zmniejszyć efekt miejskiej wyspy ciepła poprzez odbijanie światła słonecznego, ograniczając w ten sposób akumulację ciepła powierzchniowego i tworząc bardziej komfortowe środowisko miejskie.

W zagospodarowaniu łąk miejskich stosuje się dwie główne techniki. Pierwszą z nich jest uprawa rabat kwiatowych, w których zakładane są rośliny. Druga technika polega na rezygnacji z intensywnego koszenia na rzecz naturalnego procesu. Przykładowo m.st. Warszawa około 2018 roku rozpoczęło przechodzenie z koszenia intensywnego na umiarkowane, z 7 razy w roku na jedno do trzykrotnego koszenia. Należy zauważyć, że drugie rozwiązanie, zwane także „siedliskiem rozwiązań naturalnych”, jest znacznie tańsze, gdyż rabaty kwiatowe i tereny wypielęgnowane roślinami są droższe w utrzymaniu. Przedstawiciele Miasta Lublin zauważyli, że „Naturalne łąki kwietne to miejsca, gdzie pszczoły i inne zapylacze znajdują bezpieczne miejsce żerowania, małe zwierzęta schronienie, a mieszkańcy miasta mogą cieszyć się pięknem polnych kwiatów i bujnej zieleni”. W ramach zasad utrzymania terenów zielonych ZZM Wrocław uwzględnił podejście priorytetyzujące różnorodność biologiczną ze szczególnym uwzględnieniem minimalizacji czynności związanych z koszeniem i zgrabianiem. Miasto zachęca do kompostowania oraz promowania drugiego życia drzew jako stałych siedlisk owadów i małych zwierząt. Wykorzystuje się materię organiczną i wdraża się rozwiązania przyjazne drzewom, aby jeszcze bardziej wspierać zrównoważony rozwój środowiska. Dodatkowo kluczową rolę w osiągnięciu tych celów odgrywa współpraca ze społecznościami lokalnymi.

Finansowanie i koszty: Inicjatywa sama w sobie przynosi korzyści finansowe - oszczędności. W Warszawie dyrektorzy ZZW podjęli decyzję o obniżkach na podstawie doświadczeń terenowych, a część inspektorów uznała również, że nie jest rozsądne wydawanie tak dużych pieniędzy na koszenie, tym bardziej, że jest ono destrukcyjne dla środowiska.

Podejście interdyscyplinarne: działania te są prowadzone przez zarządy odpowiedzialne za parki, tereny zielone i przestrzenie z nimi związane i dotyczy głównie zarządzania i ochrony środowiska. Łąki Miejskie wpisują się w szerszy etos dbania o miejskie przestrzenie zielone.

Fig. 14.2. Bujna zieleń wokół torów tramwajowych.

Udział społeczności lokalnej: ZMZ Warszawa zauważa, że „reakcja społeczeństwa na nową praktykę była dobra”. Pracownicy obserwowali aktywność na portalach społecznościowych i komentarze w stylu: „W końcu władze zdecydowały się zaprzestać koszenia w czasie suszy”. Wykorzystanie miejskich platform mediów społecznościowych może pomóc w przekazywaniu kluczowych informacji w celu informowania i kształtowania świadomości społecznej

Wyniki/Osiągnięcia: W przypadku Warszawy do czynników wpływających na wyniki zalicza się takie działania jak: zaniechanie koszenia określonych obszarów przeznaczonych pod łąki miejskie w okresie wiosennym i letnim w celu zapewnienia jak najlepszych warunków zwierzętom żyjącym w mieście; wyłączenie z pierwszego miejskiego koszenia ponad 70 hektarów określonych gruntów – są to w dużej mierze miejskie łąki, które koszone są tylko raz w roku. Przy pierwszym koszeniu unikać się obszarów, na których aktualnie kwitną rośliny cebulowe. Na obszarach nowo założonych bylin i rabat krzewiastych zwiększa się obszar różnorodności biologicznej

Fig. 14.3. Siew w toku.

przykład wprowadzenie we Wrocławiu inicjatywy dotyczącej łąk miejskich spotkało się z krytyką ze strony obywateli i mediów. Jednak byli też sojusznicy, np. dyrektor Ogrodu Botanicznego w mieście została wyraźnie wyróżniona w artykule, w którym wyraziła się, że to bardzo dobry pomysł. Na pierwszy plan wysunęły się także różne organizacje ekologiczne i naukowcy, wyrażając opinię, że inicjatywa powinna być dalej realizowana. Aby złagodzić potencjalnie poważne skutki uboczne związane z lokalnymi kontrowersjami i krytyką, istotne jest przekazanie społecznościom lokalnym informacji o prowadzonych działaniach. Zarządy miejskie odpowiedzialne za utrzymanie terenów zielonych wykorzystują media społecznościowe do

komunikowania się z mieszkańcami i wyjaśniania:

- Gdzie koszą

- Gdzie nie koszą (i dlaczego)
- Jak jest znaczenie koszenia zieleni ulicznej dla bezpieczeństwa pieszych i kierowców
- Dlaczego istnieje konieczność koszenia w celach sanitarnych na niektórych terenach
- Na czym polega przyjazna dla środowiska praktyka ograniczonego koszenia dostosowana do różnych kontekstów

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: Niektóre obszary są wyłączone z praktyk ograniczonego koszenia, np. obszary przy drogach, gdzie wysoka trawa może utrudniać widoczność zarówno kierowców, jak i pieszych. W związku z tym istnieją wybrane miejsca, w których koszenie jest częstsze, takie jak przejścia dla pieszych zapewniające widoczność i niektóre tereny rekreacyjne. Konserwacja dostosowana jest do specyfiki obiektu.

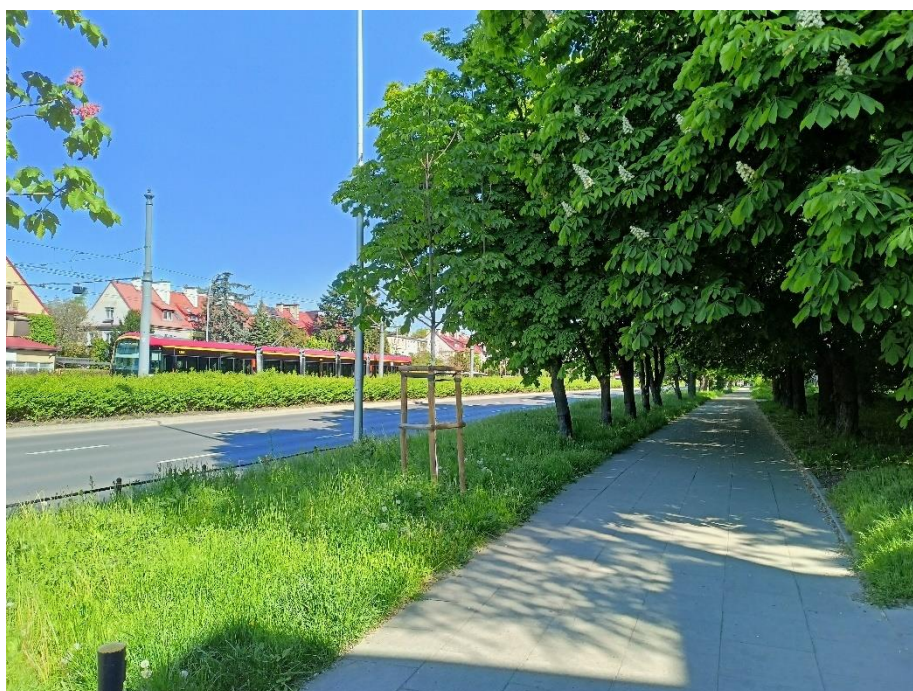

Fig. 14.4. Niekoszone obszary trawiaste.

Zarządy miast informują, że utrzymanie jest dostosowywane do konkretnych cech obiektu. Biorąc pod uwagę jej wzrost przez cały sezon wegetacyjny, roślinność przydrożna, nie powinna stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa użytkowników drogi, ograniczać wymaganego pola widzenia, zawężać rozstawu jezdni ani utrudniać utrzymania drogi. W związku z powyższym specyfika pasa drogowego powoduje, że prace związane z koszeniem trawników miejskich w tych miejscach prowadzone są przez samorządy lokalne w celu zapobiegania zarastaniu trawą. Takie zarastanie mogłoby potencjalnie pogorszyć widoczność i utrudnić odprowadzanie wody deszczowej z jezdni i chodników.

Innowacyjność/Doskonałość: ZZM Wrocław powołuje się na „Uniwersalne standardy utrzymania terenów zielonych w obszarach miejskich” (<https://zzm.wroc.pl/standardy-utrzymania/>). Aspekty doskonałości dobrej praktyki to fakt, że jest to stosunkowo nowa praktyka stosowana w miastach, a zatem są to nowatorskie działania na rzecz zrównoważonej urbanistyki. Jest to procedura możliwa do

powielania, jest oszczędna, ogranicza hałas, co pozytywnie wpływa na jakość życia. Przynosi ogólne korzyści dla zdrowia środowiskowego i dbałości o siedliska gatunków innych niż człowiek.

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji: Potencjał adaptacji w kontekście krajów Wyszehradzkich jest wysoki ze względu na podobne uwarunkowania rozwoju miast, klimat i położenie geograficzne.

Ograniczenia w stosowaniu Dobrej Praktyki w różnych lokalizacjach (na przykład skala, kultura, geografia): Kultura może wywierać ograniczający wpływ, gdy i gdzie istnieje brak świadomości klimatycznej lub brak zainteresowania zdrowiem środowiskowym, rozwiązaniami i łagodzeniem skutków upałów w miastach .

Źródła i Bibliografia:

<https://zzm.wroc.pl/standardy-utrzymania/>

Obejrzyj tę dobrą praktykę na YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=2g-gvwwOC0c&list=PLMBuLp_f4M0UJscwM1NKgF6IzadgubaVc&index=3

15. Publiczne toalety w metrze warszawskim

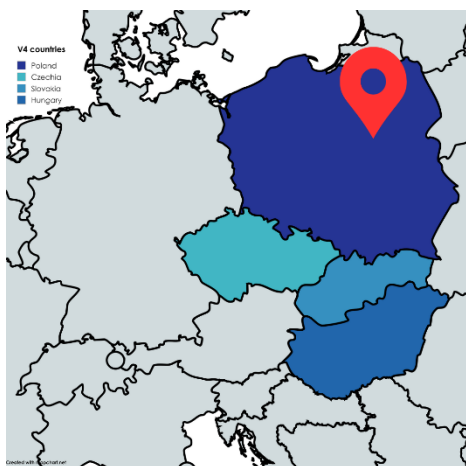

Fig. 15.1. Warszawa, Polska i kraje V4

The Zapewnienie bezpiecznych, czystych, dostępnych i bezpłatnych toalet publicznych jest kluczową kwestią dla zdrowia publicznego i często bardzo zaniedbywanym tematem i udogodnieniem. W miastach w całej Europie (i ogólnie na świecie) istnieje kryzys w zakresie zapewniania tego udogodnienia. Kwestia ta staje się także kluczowa w sytuacji, gdy mamy do czynienia z kryzysem zdrowotnym czy pandemią. Publiczne toalety w warszawskim metrze są doskonałym, praktycznym przykładem dobrze utrzymanych, czystych, dostępnych, bezpłatnych i bezpiecznych miejsc sanitarnych.

Warszawskie metro składa się z dwóch linii - M1 i M2. Na linii M1 znajduje się 21 stacji, a na linii M2 - 18 (trzy kolejne są w budowie). Toalety na wszystkich stacjach są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i znajdują się poza strefą biletową. Każda stacja posiada osobno toaletę dla mężczyzn i dla kobiet, a pomiędzy nimi znajduje się stale obsługiwane "biuro toalet". Znaki na całej stacji wyraźnie wskazują, gdzie znajdują się toalety publiczne. Miejsca sanitarne są otwarte codziennie od 6:00 do 22:00, siedem dni w tygodniu. Zapewnienie czystych, bezpiecznych i bezpłatnych toalet publicznych jest realizowane przez Metro Warszawskie na podstawie długoterminowej umowy z firmą sprząającą, której obowiązkiem jest utrzymanie ich w czystości.

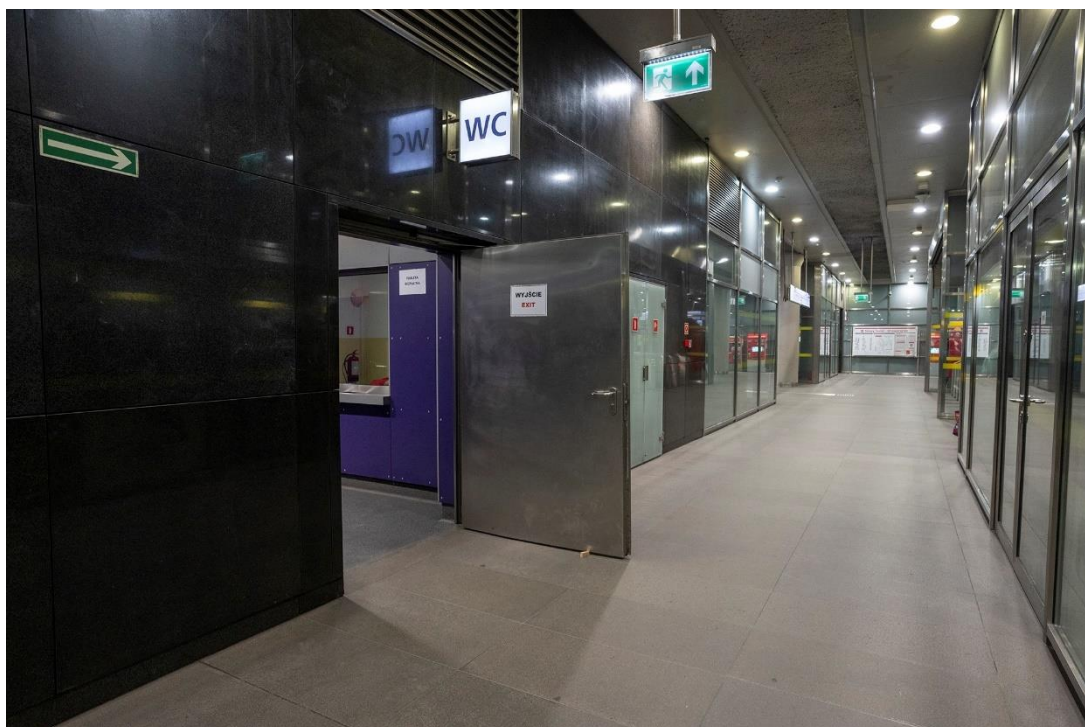

Fig. 15.2. Wejście do toalety publicznej w Warszawie. Fot: Metro Warszawskie

Podczas pandemii COVID żadna z toalet w warszawskim metrze nie była zamknięta. Również poza czasem pandemii nie można nie docenić znaczenia tych udogodnień, ponieważ dostęp do czystych, bezpiecznych i bezpłatnych toalet publicznych jest niezbędną usługą dla społeczności.

Finansowanie i koszty: Za obsługę toalet i utrzymanie czystości w metrze odpowiadają firmy zewnętrzne. Bezpośredni nadzór nad pracą osób zatrudnionych przez podwykonawcę sprawują kierownicy stacji, którzy podczas regularnych wizyt sprawdzają stan całego obiektu. W godzinach otwarcia personel toalet na bieżąco reaguje na ewentualne zanieczyszczenia. Toalety są bezpłatne dla wszystkich użytkowników. Koszty eksploatacyjne, w tym koszty utrzymania czystości i funkcjonowania toalet w metrze, ponosi Metro Warszawskie.

Podejście interdyscyplinarne: Ta dobra praktyka została osiągnięta poprzez zarządzanie miastem i podejmowanie decyzji na szczeblu miejskim, traktując priorytetowo bezpłatne, dobrze utrzymane toalety publiczne jako podstawową usługę dla społeczności.

Udział społeczności lokalnej: Wyraźne oznakowanie toalet jest umieszczone we wszystkich systemach metra, a toalety są bezpłatne dla wszystkich członków społeczności.

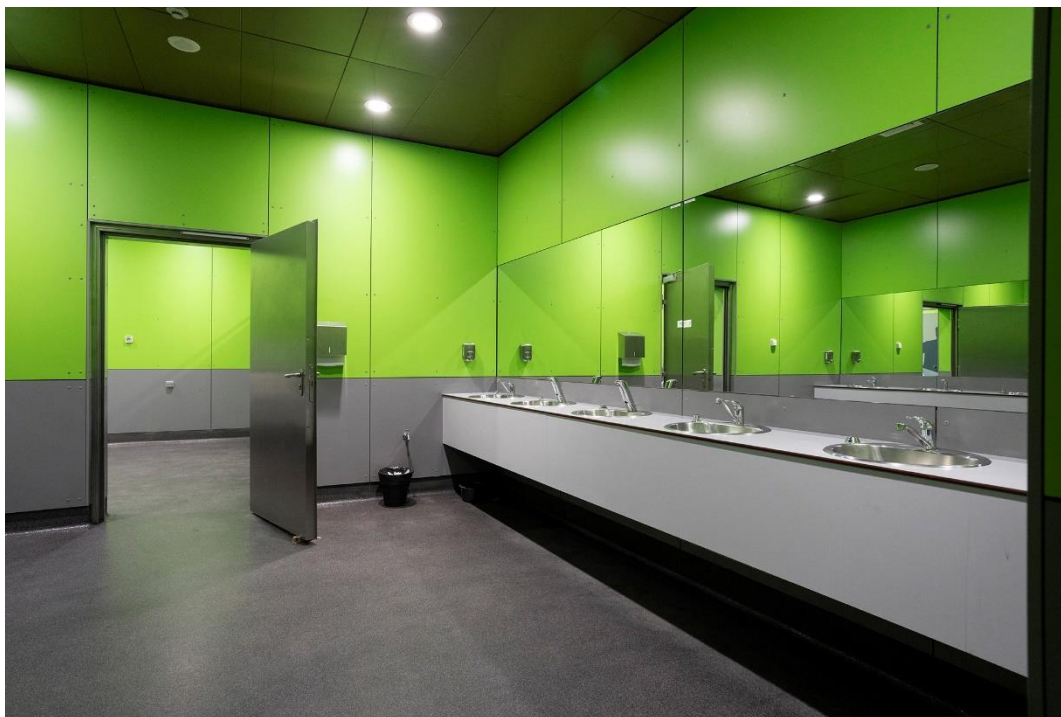

Fig. 15.3. Odnowione toalety w warszawskim metrze. Fot: Metro Warszawskie Wyniki/Osiągnięcia:

Czyste toalety publiczne dostępne w transporcie publicznym ułatwiają codzienne dojazdy do pracy, a także ogólne korzystanie z nich przez wszystkich. Stała czystość toalet dostępnych w ruchliwych lokalizacjach w całym mieście zwiększa użyteczność miasta, szczególnie dla grup w niekorzystnej sytuacji, borykających się z chorobami lub niepełnosprawnością.

Możliwe skutki uboczne: Brak

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: niektóre miasta mogą nie uważać za opłacalne wynajmowanie usługi, która utrzymuje stałego pracownika, ale byłaby to krótkowzroczna

decyzja, która również zaprzeczałaby temu, co powinno być uznawane za podstawowe udogodnienie dla społeczności

Innowacyjność/Doskonałość: Z perspektywy Metra Warszawskiego korzyści płynące z bezpłatnych, bezpiecznych i czystych łazienek publicznych to..." po prostu lepsza obsługa pasażerów". Wiele miast w Europie i na świecie nie zapewnia tak dobrze utrzymanego, bezpiecznego i bezpłatnego dostępu do publicznych łazienek w swoich systemach metra. Taki przykład w warszawskim metrze służy jako międzynarodowa dobra praktyka dla zdrowia publicznego i systemów mobilności miejskiej.

Fig. 15.4. Dostępne i dostępne toalety w metrze warszawskim. Kolorowo i użytecznie. Źródło zdjęcia: Metro Warszawskie

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji: Wszystkie obszary z metropolitalnym systemem metra mają możliwość wdrożenia takiego podejścia. Nadając priorytet zrównoważonemu rozwojowi, inicjatywa może stać się jeszcze bardziej przyjazna dla środowiska. Wykorzystanie ręczników papierowych z recyklingu, kranów oszczędzających wodę i zbiorników toaletowych może jeszcze lepiej przyczynić się do zrównoważonego rozwoju.

Ograniczenia w stosowaniu Dobrej Praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia): Działania podobne do tych w warszawskim metrze mogą być traktowane priorytetowo we wszystkich środowiskach miejskich z systemami metra. Nie wystarczy, że toalety publiczne są po prostu dostępne, muszą one być również regularnie obsługiwane (uzupełnianie papieru toaletowego, mydła, ręczników papierowych) i czyszczone przez cały dzień, aby użytkownik doświadczał higienicznie bezpiecznego i czystego środowiska.

Źródła i Bibliografia:

Własne badania i obserwacja terenowa

16. TelefonPogadania.pl

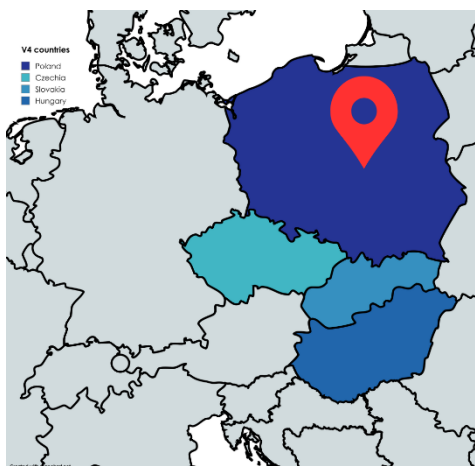

Fig. 16.1. Łódź, Polska i kraje V4

W kwietniu 2020 roku powstała inicjatywa mającą na celu pomaganie ludziom w czasach konieczności utrzymania dystansu społecznego. Bezpośrednim bodźcem do stworzenia TelefonPogadania.pl był wybuch pandemii COVID-19 oraz początkowe ograniczenia – lockdown, kwarantanna, ograniczenia mobilności i obawy przed bezpośrednim kontaktem fizycznym z innymi. Była to inicjatywa skierowana przede wszystkim do osób starszych, które wówczas należały do najbardziej społecznie wykluczonych i dotkniętych skutkami pandemii. Twórcą i organizatorem programu jest Stowarzyszenie Walki z Samotnością wśród Osób Dorosłych - "Telefon Pogadania" przy Urzędzie Miasta Łodzi, początkowo we współpracy z fundacją "Otwarte Idee".

TelefonPogadania.pl łączy samotne i wykluczone cyfrowo osoby z wolontariuszami poprzez telefoniczne rozmowy. Inicjatywa służy przede wszystkim tym, którzy nie mają innych opcji i z powodu wieku nie radzą sobie z korzystaniem z mediów społecznościowych, internetu i innych nowoczesnych narzędzi komunikacji. Projekt skupia się na osobach samotnych, smutnych, porzuconych, potrzebujących ciepłych i podnoszących na duchu rozmów, koncentrując się na grupie narażonej na izolację i wykluczenie społeczne. „Osoby starsze zwykle nie korzystają z technologii tak jak my, więc chcemy im umożliwić po prostu zwykłą, ludzką, ciepłą rozmowę. To są bardzo często też osoby niepełnosprawne, które po prostu nawet bez tej kwarantanny są w pewnym sensie wykluczone z jakiegokolwiek wsparcia społecznego.” Gabriela Kunert, jedna z inicjatorek projektu.

Fig. 16.2. Reklama plakatowa projektu TalkPhone. Źródło: Facebook

Rozmowy odbywają się za pośrednictwem platformy internetowej, a szkolenie techniczne jest zapewniane. Koszt połączenia z numerem stacjonarnym naliczany jest zgodnie z taryfami operatorów. Istnieje również drugi numer bezpłatny do wyboru, z którego można dzwonić zarówno z telefonu stacjonarnego, jak i komórkowego z dowolnej sieci. Inicjatywa jest bezpłatna i kierowana do osób niezdolnych do korzystania z nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych. Infolinia działa codziennie od 11:00 do 20:00, wydłużona od 7 marca 2022 roku.

Inicjatywę prowadzi grupa aktywistów zjednoczonych troską o samotne i wykluczone osoby. Zespół składa się z wolontariuszy rozmówców i specjalistycznych wolontariuszy. Pierwsza grupa ma

różnorodne doświadczenie zawodowe: terapeuci, redaktorzy, specjaliści ds. marketingu, hotelarze, coachowie i studenci psychologii. Zespół specjalistycznych wolontariuszy składa się z osób posiadających kompetencje zawodowe, takich jak terapeuci, trenerzy, osoby pracujące z osobami starszymi lub pracownicy telefonów zaufania. Wybierają oni i szkolą wolontariuszy rozmówców. Nie każda osoba, która zgłasza się do stowarzyszenia, może zostać wolontariuszem.

Oprócz udzielania wsparcia emocjonalnego, inicjatywa obejmuje różne inne zadania. Koordynatorzy odgrywają kluczową rolę w organizacji grafików dyżurów, podczas gdy zespoły zajmują się promowaniem inicjatywy i docieraniem do potrzebujących. Niezbędnymi narzędziami do obsługi połączeń są komputer z dostępem do Internetu, podłączony za pomocą programu specjalnie zaprojektowanego do obsługi infolinii. Wolontariusze wyposażeni są w komputer oraz zestaw słuchawkowy/mikrofonowy. Wolontariuszom zapewniane jest szkolenie techniczne dające praktyczną wiedzę na temat systemu przed rozpoczęciem rozmów z osobami dzwoniącymi.

Fig. 16.3. Reklama plakatu projektu TalkPhone.

Źródło: Facebook

Finansowanie i koszty: Inicjatywa opiera się na partnerstwie z różnymi organizacjami, takimi jak T-Mobile, FixMyPage, Click Meeting, Cex Voice Contact Center, Kosma, Kliks oraz Fundacja "Otwarte Idee", obok prywatnych donacji i dobrowolnych składek. Warto zauważyć, że wolontariusze i organizatorzy nie otrzymują wynagrodzenia finansowego.

Podejście Interdyscyplinarne: Ukierunkowany na zapobieganie skutkom pandemii, projekt skupia się na zapewnianiu dobrostanu psychicznego i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Zaangażowanie Społeczności Lokalnej: Informacje o wolontariacie są dostępne na stronie internetowej i platformach mediów społecznościowych, a inicjatywa zyskała zainteresowanie/rozgłos dzięki promocji telewizyjnej, w tym programowi "Dzień Dobry TVN". Dodatkowo, znany dziennikarz Filip Chajzer wziął przez jeden dzień udział w inicjatywie jako wolontariusz, zwiększając popularność inicjatywy.

Wyniki/Osiągnięcia: W ciągu pierwszego miesiąca zarejestrowało się ponad 1000 wolontariuszy, a grupa nadal stale się powiększa. Inicjatywa korzysta z zespołu o różnorodnym składzie, który tworzą zarówno profesjonaliści, jak i wolontariusze, którzy wnoszą swoją wiedzę i pracę.

Możliwe skutki uboczne: brak

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/ regulacje dotyczące wdrażania: Inicjatywa ma ograniczenia w zakresie języka, dostępności wolontariuszy i możliwości wystąpienia nieporozumień. Inicjatywa obecnie ogranicza się do rozmów prowadzonych wyłącznie w języku polskim, co stwarza bariery językowe. Napotkano także pewne trudności w dotarciu do wolontariuszy z powodu ograniczeń dostępności.

Warto zauważyć, że inicjatywa nie oferuje profesjonalnej pomocy ani interwencji kryzysowej, co potencjalnie może prowadzić do nieporozumień między uczestnikami. Projekt skupia się przede wszystkim na udzielaniu niskiego ryzyka wsparcia emocjonalnego osobom potrzebującym.

Innowacyjność/Doskonałość: TelefonPogadania.pl wyróżnia się w zapewnianiu pociechy osobom najbardziej dotkniętym pandemią bez konieczności fizycznego kontaktu. Doskonałość tkwi w prostocie pomysłu, jego praktycznym wdrożeniu i zaangażowaniu licznych wolontariuszy.

Możliwości replikacji/ Dostosowanie do innych lokalizacji:

Podobne inicjatywy mogą być wdrażane globalnie

Ograniczenia w stosowaniu dobrej praktyki w różnych lokalizacjach (na przykład skala, kultura, geografia):

Wdrażanie może potencjalnie wiązać się z ograniczeniami kulturowymi

Źródła i Bibliografia:

<https://dziendobry.tvn.pl/styl-zycia/telefon-pogadania-czym-jest-inicjatywa-dla-osob-starszych-i-samotnych-da311262-ls5327210?fbclid=IwAR02k13YVQgYZsbWevOic87QOYy5R4grvJjazi8BIFdr98ROdQDI8jhGMW8>

<https://telefonpogadania.pl/pytania-i-odpowiedzi/>

<https://www.facebook.com/telefonpogadaniapl/>

<https://www.instagram.com/p/Cri-ebiKi33/>

Obejrzyj tę dobrą praktykę na YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=WhRgg9_Xz84&list=PLMBuLp_f4M0UJscwM1NKgF6IzadgubaVc&index=9

17. Reakcja społeczności miejskich na wojnę w Ukrainie - kapitał społeczny wywołany kryzysem

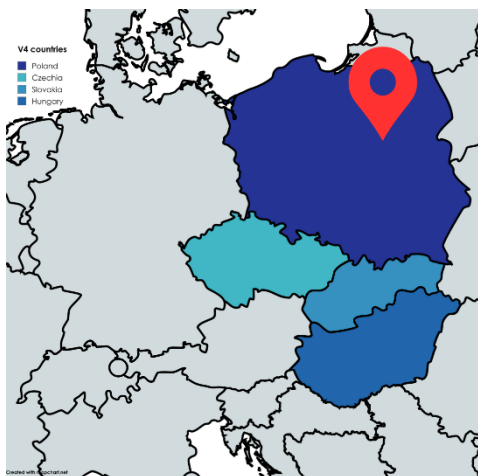

Fig. 17.1. Warszawa, Polska i kraje V4

W wyniku rosyjskich ataków militarnych na Ukrainie od 24 lutego do 31 maja 2022 r. w aglomeracji warszawskiej zarejestrowało się 170 000 uchodźców. Dodatkowo przez miasto przeszło prawie 800 000 uchodźców, z czego przez ponad trzy dni w marcu przebywało w Warszawie ponad 300 000 uchodźców, co było związane ze szczytem ataków militarnych w Ukrainie. Były to głównie kobiety i dzieci. Uchodźcy ci potrzebowali różnorodnych usług i wsparcia, w tym opieki szpitalnej, informacji, zakwaterowania, edukacji i nie tylko, które gmina musiała zapewnić. Miasto Warszawa określiło tę sytuację mianem „Warszawy w kryzysie uchodźczym”. Sytuacji tej nie udało się opanować i rozwiązać bez zaangażowania mieszkańców miasta. W badaniu zleconym przez Urząd Miasta w pierwszym

miesiącu kryzysu 74% mieszkańców Warszawy zadeklarowało zaangażowanie w pomoc uchodźcom. Ale nie tylko Warszawa włączyła się w pomoc uchodźcom związanym z wojną, w pomocy potrzebującym włączyły się różne miasta z całej Polski, jak Poznań, Skawina.

Sytuacja ta wydawała się bardzo trudna z punktu widzenia akceptacji społecznej, zwłaszcza w kraju, który tradycyjnie żywił uprzedzenia wobec niektórych grup cudzoziemców, w tym imigrantów z Ukrainy. Jednak w zaistniałej sytuacji ludzie okazali wielką hojność i pomoc uchodźcom. Wielu ukraińskich uchodźców pomyślnie odbudowało swoje życie i biznes podczas przeprowadzki do Polski, przy wsparciu lokalnych gmin.

Władze miast utworzyły punkt przyjmowania uchodźców, w którym zapewniano różne formy wsparcia, takie jak numery identyfikacyjne, wsparcie finansowe, bezpłatna edukacja i opieka zdrowotna. W 2022 r. (pierwszym miesiącu wojny) gminy i mieszkańcy prowadzili zbiórki charytatywne. Miasta ułatwiły wiele oddolnych działań i inicjatyw, np. w Skawinie, gdzie według respondentów celem było „wspierać uchodźców, ale dobrowolnie, co pokazało światu, że nie są potrzebne żadne obozy dla uchodźców, żadna ONZ, żadna koordynacja rządowa. Po prostu otwórzcie drzwi i serca.”. Większości migrantów otworzono drzwi prywatnych domów i mieszkań.

Poznań także zareagował błyskawicznie. Ratusz szybko opracował strategię mającą na celu zapewnienie uchodźcom wojennym szybki dostęp do dokumentów pobytu czasowego, w tym numerów PESEL (Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności). Mieszkańcy pomagali także organizując punkty zbiórki i przekazując żywność, ubrania, lekarstwa i nie tylko, w ramach działań, które można uznać za rozkwit kapitału społecznego pod wpływem kryzysu. Chociaż taki kapitał społeczny sam w sobie nie jest dobrą praktyką, z filozoficznego punktu widzenia można go uznać za istotną warstwę odpornej społeczności. Ów kapitał społeczny staje się kluczowym lokalnym atutem w przypadku wystąpienia kryzysu, a lokalna społeczność mobilizuje się w sposób kształtowany przez

lokalną etykę i wartości. Reakcja staje się elementem kultury i wyprzedza sformalizowane działania polityczne.

Finansowanie miało charakter mieszany, a proces pomocy uchodźcom obejmował rządowe współfinansowanie gminne i obywatelskie. Należało szybko zaspokoić najpilniejsze potrzeby, dlatego natychmiast zapewniono środki na walkę z kryzysem.

Podejście interdyscyplinarne: Udzielona pomoc i wsparcie było bardzo interdyscyplinarne i obejmowało szeroki zakres działań, w tym pomoc psychiatryczną, pomoc finansową, bezpłatny transport itp. Zarządzanie kryzysowe było odpowiedzią na różne potrzeby uchodźców.

Udział społeczności lokalnej: Naród zareagował wspólnie, istniała potrzeba ułatwień i organizacji, ale ludzie dobrowolnie uczestniczyli w procesie niesienia pomocy.

Wyniki/Osiągnięcia: Władze miejskie podjęły wysiłki, aby stawić czoła temu wyzwaniu, tworząc duże hale, w których uchodźcy z Ukrainy mogli mieszkać i otrzymywać pomoc. Wśród Polaków była powszechna chęć niesienia pomocy uchodźcom z Ukrainy. Zarówno władze rządowe, jak i lokalne były mocno zaangażowane organizacyjnie i finansowo we wsparcie ukraińskich uchodźców. W odpowiedzi na napływ około 1 miliona osób, z których około 10% zdecydowało się pozostać w Warszawie, Warszawa podjęła znaczne wysiłki i liczne zadania. Odpowiedź miasta była skuteczna. Część sformalizowana obejmowała rejestrację osób, starania o zapewnienie zakwaterowania, opiekę zdrowotną, możliwości edukacyjne dla dzieci, pomoc w zatrudnieniu dorosłych, pomoc psychologiczną, imprezy integracyjne ze społecznością lokalną, a nawet szczepienia i rejestrację zwierząt domowych. Pierwsze i najszybsze odpowiedzi nadeszły jednak od osób prywatnych, organizacji społecznych i uniwersytetów, których działania objęły zbiórkę odzieży dla ukraińskich uchodźców i poszukiwanie dla nich zakwaterowania. Za kluczowe składniki tego wsparcia należy uznać pomoc i gościnność społeczeństwa, poczucie solidarności i wspólnotowość w postrzeganiu zagrożenia ze strony Rosji.

Możliwe skutki uboczne:

Nie dotyczy

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: Naród zareagował emocjonalnie i na początku był entuzjastyczny, czerpiąc z wieloletnich doświadczeń rodzinnych, takich jak te z II wojny światowej, i udzielał możliwie największej pomocy najbardziej potrzebującym. Społeczność lokalna zareagowała szybciej niż rząd, samorząd i biznes. Członkowie społeczności aktywnie uczestniczyli w udzielaniu pierwszej pomocy uchodźcom. Obecnie entuzjazm osłabł i widoczne są postawy ksenofobiczne, ale ogólny obraz jest nadal pozytywny. W pierwszej fazie zaangażowanie było duże, później zainteresowanie i zaangażowanie spadło. Reakcja cechowała się otwartością i była natychmiastowa. Z perspektywy uznano ją również za krótkowzroczną, gdyż należy spodziewać się, że masowy napływ migrantów doprowadzi do znaczących długoterminowych wyzwań społecznych, z których część zacznie się ujawniać już w 2023 r.

Innowacyjność/Doskonałość: Reakcja gmin na kryzys wymagała zwrócenia uwagi na różnorodne potrzeby migrantów. Podjęte działania obejmowały przyjmowanie ukraińskich dzieci w każdym wieku do szkół, zapewnianie Ukraińcom wysiedlonym w wyniku wojny bezpłatnej komunikacji miejskiej, dostarczanie migrantom różnorodnych towarów i pomocy finansowej, organizowanie informacji

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji:

Reakcja na sytuację w Ukrainie różniła się lokalnie. W przypadku Warszawy należy podkreślić jej oddolną spontaniczność i mierzenie się ze skalą zjawiska.

Ograniczenia w stosowaniu dobrej praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia):

Różne miasta mają różne możliwości i możliwości finansowe, co może ograniczać proces pomocy. Również niektóre miasta położone bardziej na granicy stoją przed większymi wyzwaniami niż inne, dalej od strefy przygranicznej.

Źródła i Bibliografia:

Warsaw in the refugee crisis: Report for the first three months (Prepared by: Strategy and Analysis Office of the City of Warsaw, June 2022)

18. Reunion - Styl Nowa rzeczywistość biurowa. Projekt firmy Nowy Styl

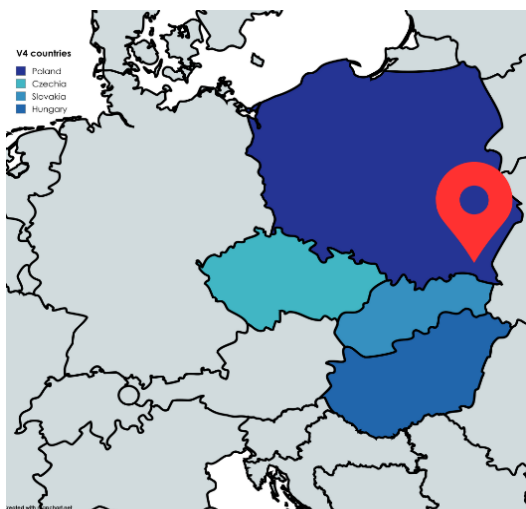

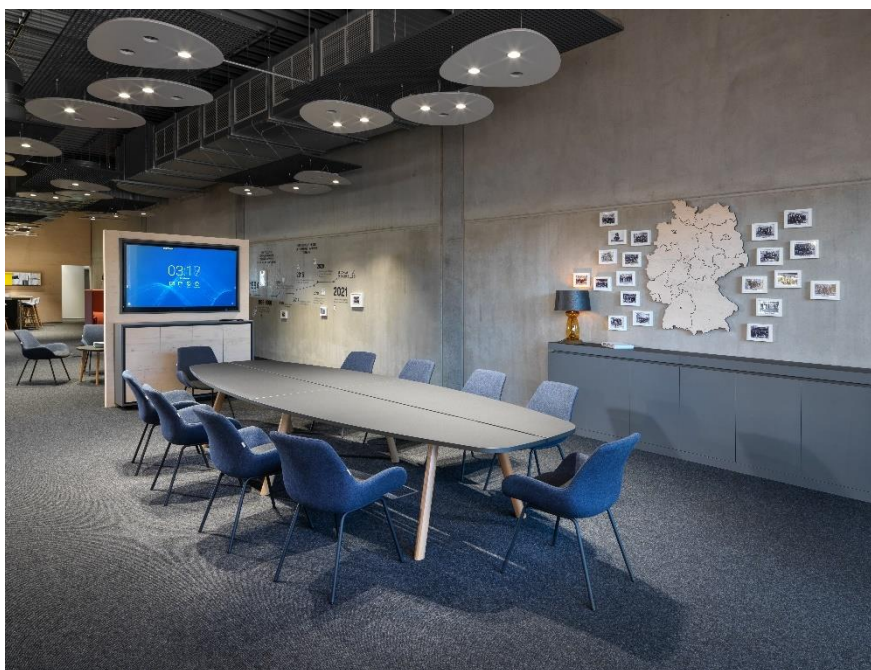
Fig. 18.1. Krosno, Polska i kraje V4

Nowy Styl jest jednym z liderów w branży meblarskiej w Europie a działania firmy są zgodne z Celami Zrównoważonego Rozwoju Globalnego Paktu ONZ (SDGs). Nowy Styl został założony w 1992 roku przez dwóch braci – Adama i Jerzego Krzanowskich, którzy otworzyli firmę w prowizorycznej hali montażowej w Krośnie, małym mieście na południowo-wschodnim krańcu Polski, z 7 pracownikami, sprzedając 3 modele krzeseł. Obecnie w firmie pracuje ponad 4089 osób w fabrykach i biurach w 12 krajach, eksportując produkty na cały świat do ponad 100 krajów. Dochody ze sprzedaży wyniosły 336 milionów euro w 2022 roku i firma zajmuje wiodącą pozycję w zakresie kompleksowego urządzania biur i przestrzeni publicznych – stadionów, hal, kin, teatrów, terminali pasażerskich i hoteli.

Za swoje podejście do społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju firma została wyróżniona przez EcoVadis, Ranking Odpowiedzialnych Firm oraz „Odpowiedzialny Biznes w Polsce. Dobre praktyki” – publikację Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Fig. 18.2. Projekt Reunion w praktyce. Źródło zdjęcia: © Copyright 2022 NSG TM sp. z o.o.

Wraz z ograniczeniami związanymi z pandemią i pracą hybrydową tradycyjny pięciodniowy tydzień spędzony w biurze powoli odchodzi do przeszłości. Rzeczywistość po-pandemiczna zmusza pracodawców do odnalezienia się w szerokim spektrum między pracą zdalną a

tradycyjną pracą w biurze. Istnieje również kilka innych wyzwań, takich jak budowanie relacji w rozproszonych zespołach, czy współpraca i wymiana informacji między pracownikami w nowej rzeczywistości. Na podstawie badań, analiz jakościowych i ilościowych, firma stworzyła „Koncepcję Reunion”, która odbudowuje relacje po okresie pandemii, zapewniając miejsca do interakcji, spotkań,

wymiany myśli i informacji. Reunion to biuro z unikatowym układem stanowisk pracy, wspierającym pracę zespołową i grupową.

Korzyści z pracy w biurze są wielorakie, jest ona bardziej skuteczna w adaptacji pracowników w nowej firmie, zapewnia większe wsparcie na początkowym etapie kariery, określa regularny harmonogram dnia i pozwala na utrzymanie równowagi między życiem prywatnym a zawodowym. Zostało udowodnione, że środowisko biurowe może zapewnić lepsze skupienie i motywację do pracy oraz umożliwiać nawiązywanie kontaktów między pracownikami. Szybkie konsultacje i spontaniczne spotkania zwiększają efektywność pracy, uzupełnione przez profesjonalne, ergonomiczne stanowisko pracy i łatwy dostęp do dokumentów i narzędzi. W porównaniu z pracą zdalną, dojazdy do pracy i poruszanie się po biurze przynoszą korzyści związane z aktywnością fizyczną.

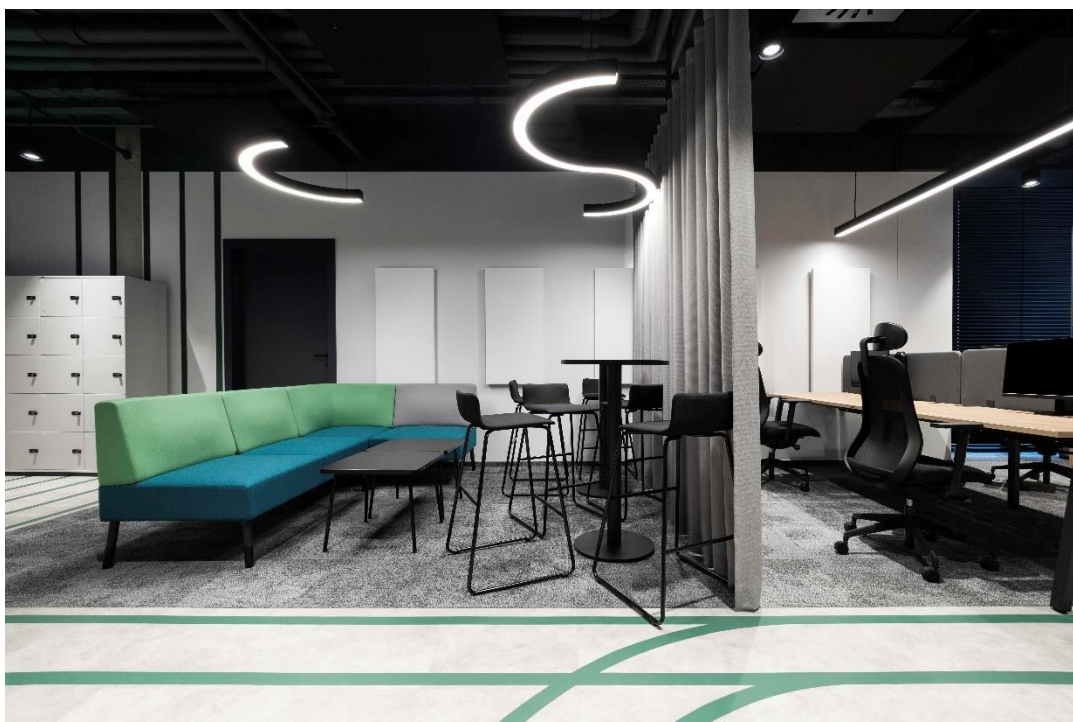

Fig. 18.3. Reunion połączona przestrzeń. Spotkanie różnych stref. Źródło zdjęcia: © Copyright 2022 NSG TM sp. z o.o.

W modelu Reunion proponowane są trzy obszary: integracja, inspiracja i koncentracja. Te obszary znajdują się w określonych częściach biura – im głębiej wchodzisz w przestrzeń biurową, tym więcej spotykasz obszarów ciszy. Przechodzisz z obszarów skupionych na integracji w kierunku stref zwiększonej koncentracji i ciszy.

Model Reunion został stworzony dla pracowników, którzy pracują w trybie hybrydowym. Dlatego unikatowy projekt opiera się na ograniczonej liczbie standardowych, stacjonarnych stanowisk pracy i zastępuje je rozwiązaniami wspierającymi pracę grupową i zespołową, a także integrację. Każdy pracownik może wybrać dla siebie miejsce lub stanowisko pracy, z uwzględnieniem natężenia hałasu. Chociaż w biurze można znaleźć strefy, w których użytkownicy mogą wykonywać swoje zadania w ciszy, model Reunion priorytetowo traktuje obszary przeznaczone do współpracy i integracji. Bez ograniczania się do jednego przypisanego stanowiska pracy, pracownik może wybierać spośród różnych miejsc w otwartej przestrzeni, aby pracować razem z innymi członkami zespołu.

Finansowanie i koszty: Koncepcja finansowana przez firmę, do wdrożenia przez inne firmy

Podejście Interdyscyplinarne: Celem pomysłu jest połączenie wydajności pracy i spójności społecznej. Dotyczy wyzwań i potrzeb związanych z systemem pracy hybrydowej, ale może być stosowany również do pracy w biurze w pełnym wymiarze.

Udział społeczności lokalnej: Koncepcja została opracowana przez interdyscyplinarny zespół specjalistów i entuzjastów zajmujących się kreowaniem miejsca pracy. zespołowców z różnych dziedzin specjalizacji i entuzjastów miejsca pracy. W pracach uczestniczyli psychologowie, architekci, projektanci wnętrz oraz konsultanci ds. akustyki, którzy regularnie, na co dzień współpracują z klientami Nowego Stylu. Badanie ankietowe zaangażowało pracowników na różnych etapach ich kariery.

*Fig. 18.4. Relaksująca sala konferencyjna przy Reunion.
Źródło zdjęcia: © Copyright 2022 NSG TM sp. z o.o.*

Wyniki/Osiągnięcia: Koncepcja i projekt zostały opracowane jako gotowy do zastosowania system, który ułatwia łatwiejszy i bezpieczny powrót do biura.

Możliwe skutki uboczne:

Brak

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania:

- Zastosowanie w przestrzeniach biurowych o odpowiednich warunkach
- Możliwe warunki architektoniczne związane z konstrukcją budynków

Innowacyjność/Doskonałość:

Innowacyjna koncepcja; doskonałość tkwi w jej prostocie, minimalizmie i indywidualizmie – pracownicy otrzymują prawo do wyboru miejsca lub stanowiska pracy dla siebie

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji:

Możliwości wykorzystania w biurach w każdej lokalizacji

Ograniczenia w stosowaniu dobrej praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia)

Ograniczenia finansowe i przestrzenne firm; możliwe, ale raczej mało prawdopodobne są ograniczenia kulturowe lub religijne

Źródła i bibliografia:

Make your Space Responsible. Raport zrównoważonego rozwoju 2021-2022

<https://www.nowystyl.com/files/interactive/csr-raport-2020-2021pl/4/>

Strona internetowa Nowego Stylu: <https://www.nowystyl.com/pl/>;

Raport REUNION <https://www.nowystyl.com/en/knowledge/the-reunion-report-explore-our-solutions-for-hybrid-offices/>;
https://www.nowystyl.com/files/doc2/NowyStyl_Raport_Reunion_PL_2022/

Informacje i obrazy uzyskane drogą mailową w ramach wymiany korespondencji z Aleksandrą Szelağ, Starszym Konsultantem ds. miejsc pracy w firmie Nowy Styl

Obejrzyj tę dobrą praktykę na YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=ay2N-y7T-rY&list=PLMBuLp_f4M0UJscwM1NKgF6IzadgubaVc&index=12

19. Mobilność miejska dla uchodźców wojennych: Darmowy transport publiczny

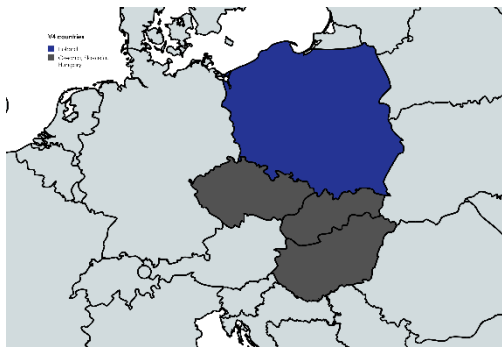

Fig 19.1. Polska, spośród krajów V4

Bezpłatne przejazdy transportem publicznym zostały zapewnione obywatelom Ukrainy w związku z wojną rozpoczętą przez Rosję przeciwko Ukrainie 24 lutego 2022 roku. Ta dobra praktyka koncentruje się na przypadku Warszawy, jednak praktyka ta była szeroko rozpowszechniona w różnych polskich miastach. Okres bezpłatnych przejazdów rozpoczął się 15 kwietnia, 2022 roku, pierwszego dnia obowiązywania nowych przepisów dotyczących bezpłatnych przejazdów Warszawskim Transportem Publicznym (WTP) dla obywateli Ukrainy i obowiązywał do 31 maja, 2022 roku. W tym czasie ze

wszystkich form transportu publicznego w Warszawie mogli bezpłatnie korzystać obywatele Ukrainy, którzy spełniali trzy kryteria: przybyli do Polski 24 lutego lub później w związku z wybuchem wojny, przybyli do Polski legalnie, posiadając dokument potwierdzający przyjazd do Polski 24 lutego lub później. Uprawnienia były honorowane we wszystkich pojazdach WTP w strefach biletowych 1 i 2. Wprowadzenie bezpłatnej komunikacji miejskiej w Warszawie było jednym z pierwszych w Europie i stanowiło symboliczny gest pomocy dla osób, które tymczasowo osiedliły się w mieście, uciekając przed wojną i tracąc dotychczasowe środki do życia i mieszkania. Była to symboliczna, ale skuteczna interwencja, która ułatwiła codzienne funkcjonowanie. W późniejszym okresie kilka innych dużych miast europejskich zaczęło naśladować tę praktykę.

Finansowanie i koszty: Dla przykładu w Warszawie, Warszawski Transport Publiczny zarządzał tą praktyką, która została wprowadzona zarządzeniem nr 611/2022 z dnia 13.04.2022 r. przez prezydenta miasta stołecznego Warszawy, zmieniającym zarządzenie w sprawie bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez miasto stołeczne Warszawę dla obywateli Ukrainy.

Podejście interdyscyplinarne: Podejście przyjęte w miastach w całej Polsce jest elementem zarządzania miejskiego związanego z reakcją na sytuacje kryzysowe, uznającego wartość i znaczenie tranzytu dla migrantów znajdujących się w trudnej i przejściowej sytuacji.

Udział społeczności lokalnej: Praktyka obejmowała wszystkich migrantów, którzy spełnili warunki kwalifikowalności. Ludność lokalna została poinformowana o tym, że uchodźcy będą mieli bezpłatny dostęp do usług transportu publicznego i że po wprowadzeniu bezpłatnych opłat prawdopodobnie nastąpi znaczny wzrost wykorzystania usług.

Wyniki/Osiągnięcia: Wszyscy migranci, którzy spełnili warunki, kwalifikowali się do tej inicjatywy.

Możliwe skutki uboczne: Na pokładach pojazdów transportu publicznego może pojawić się przepełnienie, prowadzące do potencjalnych napięć wśród osób niekwalifikujących się do bezpłatnego transportu publicznego. Może pojawić się uczucie zazdrości, pogłębiające poczucie niesprawiedliwości i potencjalnie podsycając ksenofobię.

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: Miasta mogą postrzegać zapewnienie takiej inicjatywy w perspektywie długoterminowej jako wyzwanie.

Fig. 19.2. Transport publiczny w Polsce. Źródło zdjęcia: ZTM Warszawa

Innowacyjność/Doskonałość: Osoby uciekające przed wojną doświadczają całkowitego zakłócenia rytmu życia, rutyny i sytuacji finansowej. Zapewnienie bezpłatnego transportu publicznego dla migrantów wojennych wiąże się z zapewnieniem przynajmniej jednej ulgi pieniężnej, a także ułatwić migrantom wojennym poruszanie się po mieście w celu wykonywania różnych zadań w bardzo nieprzewidywalnej sytuacji i zmianie okoliczności życiowych.

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji: Praktykę tę można w dużym stopniu zaadaptować do innych lokalizacji, o ile posiadają one system transportu publicznego.

Ograniczenia w stosowaniu dobrej praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia): Była to dobra praktyka realizowana we wszystkich krajach wyszehradzkich, która ułatwiła codzienne funkcjonowanie i integrację. W późniejszym okresie kilka innych dużych miast europejskich zastosowało tę regulację.

Źródła i Bibliografia:

<https://www.wtp.waw.pl/newsy/2022/04/13/bezplatne-przejazdy-wtp-dla-obywateli-ukrainy-uciekajacych-przed-wojna/>

<https://samorząd.pap.pl/kategoria/jak-robia-inni/w-warszawie-bezplatna-komunikacja-dla-ukraincow-tylko-do-1-czerwca>

<https://um.warszawa.pl/-/bezplatne-przejazdy-wtp-dla-obywateli-ukrainy>

20. Punkt dystrybucji żywności i chemii, Warszawa, dzielnica Ursynów

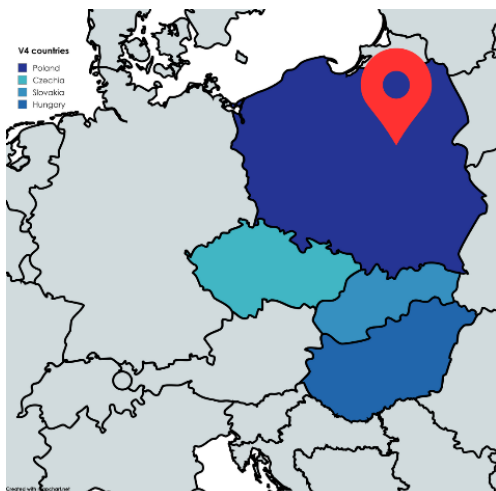

Fig. 20.1. Warszawa, Polska i kraje V4

Wybuch wojny na Ukrainie 24 lutego 2022 r. wywołał wiele spontanicznych przejawów solidarności społecznej wyrażonej poprzez działania i aktywności mające na celu natychmiastowe wsparcie dla uchodźców. Od 24 lutego do 31 maja 2022 r. przez Warszawę przeszło 800 tysięcy uchodźców. W szczytowym momencie kryzysu około 300 tysięcy osób przebywało w mieście i jego okolicach przez ponad 3 dni. Ponad 14 tysięcy wolontariuszy zaangażowało się w pomoc uchodźcom, przy czym 74% społeczności uczestniczyło w tej lub innej formie udzielania wsparcia.

Stowarzyszenie Społeczników "ARIADNA" Roma Łojewska pod auspicjami Miasta Stołecznego Warszawy założyło punkt dystrybucji żywności i chemii na Ursynowie w pierwszych dniach po przybyciu do miasta wielkiej fali

uchodźców. Celem było zapewnienie żywności i artykułów higienicznych dla uchodźców z Ukrainy, szczególnie kobiet i dzieci.

Spółdzielnie mieszkaniowe na Ursynowie udzieliły zgody na utworzenie punktu dystrybucji żywności w swojej przestrzeni użytkowej, która znajdowała się nad parterem w cynkowej budce i składała się z trzech pomieszczeń. Na Facebooku zamieszczono prośbę o regały, aby zagospodarować tę przestrzeń. Pod koniec dnia skontaktował się konstruktor, który tworzy konstrukcje dla hipermarketów. Z Kielc przywieziono ciężkie regały hipermarketowe, które zostały zainstalowane, a następnie ludzie zebrani przez internet pomogli dalej zorganizować miejsce. Na początku produkty zbierano w Domu Kultury "Alternatywy", a następnie przewożono je na ulicę Dereniową. Pierwsze pomieszczenie służyło jako wydział higieniczny, drugie zawierało artykuły dla dzieci, a w największej przestrzeni przechowywano zapasy żywności.

Stowarzyszenie jako organizacja charytatywna wykorzystało swoje kontakty z sieciami hipermarketów, takimi jak Leclerc czy Auchan, gdzie zbiera produkty o krótkim terminie ważności. Sklepy organizowały zbiórki żywności i artykułów higieny osobistej, a produkty były także bezpośrednio przynoszone do punktu przez osoby prywatne. Były też darowizny z różnych krajów, takich jak Turcja czy Francja, zorganizowane przez instytucje. Ludzie w firmach organizowali zbiórki, przynosili różne przedmioty i odpowiadali na prośby o to, co było potrzebne. Towary były spisywane i katalogowane.

Informacje były udostępniane za pośrednictwem strony internetowej dzielnicy Ursynów, a także pocztą pantoflową. Potrzebujący z innych dzielnic przychodzili po artykuły, chociaż zamysłem było przede wszystkim pomaganie tym, którzy mieszkali na Ursynowie. Uchodźcy byli spisywani z paszportów dla zachowania pozorów kontroli i dla celów statystycznych. Obsługa jednej rodziny trwała 4 minuty, a pakiet podstawowy obejmował ryż, kaszę, pieluchy, podpaski, herbatę, kremy do twarzy, gąbki do kąpieli i leki na uspokojenie bez recepty.

Fig. 20.2. Kolejka po pomoc w Warszawie. Zdjęcie: Goretta Szymańska

Organizator: Stowarzyszenie Społeczników "ARIADNA" Roma Łojewska pod auspicjami Miasta Stołecznego Warszawy

Finansowanie i koszty: Inicjatywa oparta była na różnych źródłach finansowania, w tym na darowiznach od firm i osób prywatnych, a także na dobrowolnych wpłatach. Warto zaznaczyć, że wolontariusze i organizatorzy nie otrzymywali wynagrodzenia.

Podejście Interdyscyplinarne: Wsparcie polegało na zapewnieniu niezbędnych produktów spożywczych i

higieny osobistej. Był to jednocześnie wyraz spontanicznej solidarności społecznej.

Udział społeczności lokalnej: Informacje o wolontariacie były łatwo dostępne za pośrednictwem strony internetowej dzielnicy oraz platform społecznościowych. Promocja inicjatywy była prowadzona przez wolontariuszy, a także ich przyjaciół i sąsiadów. Akcja spotkała się z aktywnym zaangażowaniem mieszkańców Ursynowa, także organizacji pozarządowych i firm.

Fig. 20.3. Magazyn na Ursynowie. Źródło zdjęcia: Goretta Szymańska

Wyniki/Osiągnięcia:

Okolo 10 wolontariuszy, w tym osoby prywatne, firmy i organizacje pozarządowe, aktywnie uczestniczyło w zarządzaniu operacją. W szczycie kryzysu placówka działała pięć razy w tygodniu, od 11:00 do 15:00, dostarczając produkty żywnościowe 400-600 osobom dziennie. W rezultacie stała się największym i najbardziej efektywnie działającym punktem dystrybucji żywności w Warszawie.

Możliwe skutki uboczne:

Brak

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania:

Bariera językowa została pokonana dzięki udziałowi Ukraińców i znajomości przez wybranych wolontariuszy alfabetu cyrylicznego. Pomimo że inicjatywa działała przez 6 godzin dziennie, organizatorzy mieli trudności z pogodzeniem jej z codzienną pracą, podczas gdy niektórzy wolontariusze nie mieli odpowiedniej wprawy w wykonywanych zadaniach, a niektórzy nie mieli właściwego podejścia do wykonywanych zadań. Zdarzały się rzadkie próby wykorzystania sytuacji dla własnych korzyści np. próby uzyskania większej ilości towarów poprzez oszustwo. Ważnym wyzwaniem był brak wsparcia ze strony rządu.

Fig. 20.4. Zaangażowanie społeczne na Ursynowie. Źródło zdjęcia: Goretta Szymańska

Innowacyjność/Doskonałość:

Punkt na Ursynowie był największym i najlepiej zorganizowanym punktem dystrybucji żywności w Warszawie, działającym nieprzerwanie. Wynikało to w dużej mierze z konkretnej natury dzielnicy Ursynów i jej mieszkańców, którzy są dobrze wykształceni, świadomi i stosunkowo zamożni, gotowi zaangażować się w inicjatywy proaktywne. Akcja zaangażowała osoby posiadające charyzmę, zdolne do mobilizowania innych do pomocy. Jak stwierdza jedna z organizatorek, Goretta Szymańska: „Projekt był niebываły, ponieważ był zorganizowany w ciągu 1-2 dni, na własny koszt, nisko kosztowy, bez apanaży, pro publico bono, z entuzjazmem i werwą”.

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji:

Podobne inicjatywy można wdrożyć na całym świecie, ale poziom sukcesu zazwyczaj zależy od lokalnego kapitału społecznego.

Ograniczenia w stosowaniu Dobrej Praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia):

W obszarach o ograniczonym dostępie do żywności i wody dostarczenie niezbędnych zaopatrzenia może być wyzwaniem. Planowanie dostaw i przechowywanie artykułów spożywczych są kluczowe (warunki klimatyczne). Ponadto akceptacja społeczności lokalnej wobec uchodźców może się różnić w zależności od miejsca.

Źródła i Bibliografia:

<https://www.facebook.com/warszawa.ursynow/posts/4901365376579245/>;

<https://um.warszawa.pl/documents/39703/26560163/Warsaw+in+the+refugee+crisis+->

[+report+for+the+first+three+months.pdf/](#);

<https://ursynow.um.warszawa.pl/-/pomoc-i-zbiorki->

[darow-dla-uchodzcow-z-](#)

[ukrainy?fbclid=IwAR3lw_QyN0qPPW3bpJGeZwZNbBU4xATOmYJGwDeW4K4aSVEakUS8grtKCF0](#);

wywiad z jednym z organizatorów, Goretta Szymańska (22.01.2024)

Obejrzyj tę dobrą praktykę na YouTube!

https://www.youtube.com/watch?v=jk8ioDHEQ5U&list=PLMBuLp_f4M0UJscwM1NKgF6IzadgubaVc&index=18

21. Urban Transit Lab for Voices of Sustainable Mobility (Miejskie laboratorium tranzytowe na rzecz zrównoważonej mobilności)

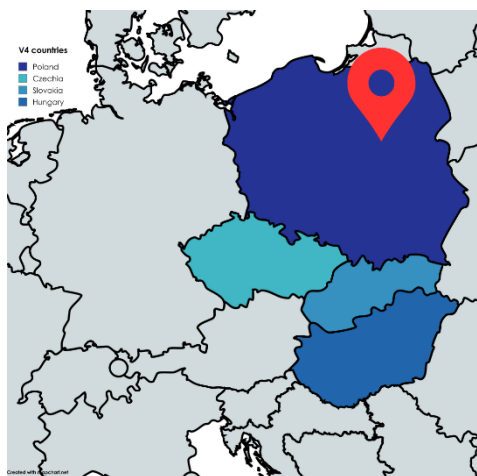

Fig. 21.1. Warszawa, Polska i kraje V4

Założone w marcu 2023 r. Urban Transit Lab (UTL) to partycypacyjna inicjatywa medialna, badawcza i komunikacyjna mogąca stanowić przykład oraz dobrej praktyki ukształtowanej w celu zaspokojenia potrzeb różnych partnerów, przy jednoczesnym zaangażowaniu społeczności w media i badania uczestniczące. Urban Transit Lab traktuje media jako formę działania, pomagając kształtować świadomość indywidualną i społeczną, wykorzystuje siłę mediów, jednocześnie angażując partnerów i społeczność w doświadczenia i opowiadanie historii związanych z mobilnością i doświadczeniami związanymi z korzystaniem ze zrównoważonych środków transportu.

Przejsie na zrównoważoną mobilność miejską ma kluczowe znaczenie dla zdrowia środowiskowego, komfortu życia i osiągnięcia celów klimatycznych poprzez zmniejszenie emisji i uzależnienia od samochodu. Poprawia przestrzeń publiczną, przeciwdziała zatorom drogowym i zapewnia sprawiedliwość transportową, zapewniając wszystkim mieszkańcom, w tym grupom marginalizowanym, bezpieczny dostęp do zrównoważonych środków transportu. Transformacja ta promuje kulturę zrównoważonego rozwoju, opowiadając się za ruchem pieszym, jazdą na rowerze i wydajnym transportem publicznym, czyniąc miasta czystszy, cichszy i bardziej integracyjnymi, ostatecznie poprawiając dobrostan mieszkańców miast i całej kuli ziemskiej.

Urban Transit Lab Warszawa 2023 był projektem pilotażowym, realizowanym w partnerstwie z Warszawskim Transportem Publicznym (WTP). System transportu publicznego w Warszawie jest zróżnicowany i dynamiczny, z autobusami, tramwajami, metrem i szybką koleją miejską. Odzwierciedlał to dorobek medialny uczestników programu, który był również zróżnicowany w formie tekstów, fotografii, grafiki i innych. W ramach partnerstwa WTP zapewniono uczestnikom programu osiem bezpłatnych miesięcznych karnetów na korzystanie z transportu publicznego w październiku 2023 roku. W ramach programu uczestnicy przesyłali cotygodniowe partie treści medialnych odzwierciedlających aspekty ich dojazdów do pracy.

Finansowanie i koszty: Koszty programu UTL różnią się w zależności od potrzeb partnerów i projektu programu. Pokrycie kosztów przejazdów jest na przykład jednym z podstawowych kosztów zalecanych, gdy program obejmuje element transportu publicznego. Programy mogą być zaprojektowane z naciskiem na chodzenie pieszo, jazdę na rowerze lub transport publiczny lub mieszankę różnych środków transportu. Koszty mogą również obejmować obowiązki administracyjne związane z zarządzaniem programem.

Fig. 21.2. Motto UTL. Źródło: strona internetowa

Podejście interdyscyplinarne: Program koncentruje się na zrównoważonej mobilności poprzez podejście, które kładzie nacisk na zaangażowanie społeczności, metody partycypacyjne, zainteresowanie interesariuszy, badania i promocję.

Udział społeczności lokalnej: Istniało kilka sposobów angażowania interesariuszy w zrównoważoną mobilność miejską - za pośrednictwem różnych kanałów, takich jak media społecznościowe (Instagram,

LinkedIn, Facebook, Twitter), aplikacje programowe, spotkania osobiste i społecznościowe, ankiety w połowie i po zakończeniu programu.

Osiągnięte wyniki: Możliwości uczenia się są ważną częścią oceny wyników programu. W ankiecie przeprowadzonej po zakończeniu programu uczestnicy zostali zapytani, czy dowiedzieli się czegoś nowego o środkach transportu publicznego w Warszawie, czego wcześniej nie wiedzieli. Ich odpowiedzi obejmowały różne doświadczenia związane z transportem publicznym. Dzięki programowi odkryli wzajemne powiązania transportu publicznego i ciągów pieszych, uzyskując wgląd w statystyki WTP oraz aspekty ekologiczne i finansowe. Wzbudziło to ich zainteresowanie zgłębianiem powiązanych treści. Zaintrygowały ich specjalne projekty, takie jak inicjatywy związane z zabytkowymi tramwajami i docenili nowo odkryte poczucie wolności i motywacji, jakie może zapewnić bilet miesięczny.

Uczestnicy programu podzielili się swoimi doświadczeniami z Warszawy na temat całego programu. Znaleźli zachętę do odkrywania miasta za pomocą transportu publicznego, co zwiększyło zarówno ich osobistą przyjemność, jak i rozwój zawodowy jako urbanistów. Obserwując priorytetowe traktowanie możliwości poruszania się pieszo w Warszawie, podkreślili zaangażowanie miasta w zrównoważoną mobilność. Ich refleksje podkreśliły znaczenie transportu publicznego i umożliwiły dotarcie z przekazem dotyczącym jego zalet do szerszej publiczności, zwłaszcza tej uzależnionej od samochodu. Poczucie wspólnoty wśród podróżujących bez samochodu zapewniło motywację i solidarność, a elementy wizualne i graficzne programu zwiększyły zaangażowanie uczestników. Włączenie biletów WTP sprzyjało poczuciu przynależności i uczestnictwa w mobilności w mieście.

Możliwe skutki uboczne: Potencjalne skutki uboczne zależą od rodzaju kształtowanego programu i obaw partnerów. Na przykład, jeśli program jest realizowany we współpracy z miejską agencją transportu publicznego, ryzyko może wiązać się z działaniami pijarowymi i obawami wynikającymi z tego programu. Z drugiej strony istnieje również potencjał korzyści PR.

Ryzyko/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania:

Niechęć do współpracy

Innowacyjność/Doskonałość Dobrej Praktyki: Oddolne podejście do zrównoważonej mobilności miejskiej obejmuje aktywne zaangażowanie członków społeczności, wspierając partycypację

obywatelską. Włączenie sztuki i mediów do przestrzeni mobilności może dostarczyć pouczających narracji na temat dojazdów do pracy, łącząc ludzi z pozornie przyziemnym, ale istotnym aspektem codziennego życia. Zwracając uwagę na to, jak mobilność wpływa na jakość naszego życia, interesariusze mogą wykorzystywać innowacyjne techniki do łączenia się ze społeczeństwem i zbierania informacji zwrotnych na temat doświadczeń związanych z mobilnością, zapewniając, że wdrażane rozwiązania są inkluzywne i odzwierciedlają potrzeby oraz aspiracje społeczności.

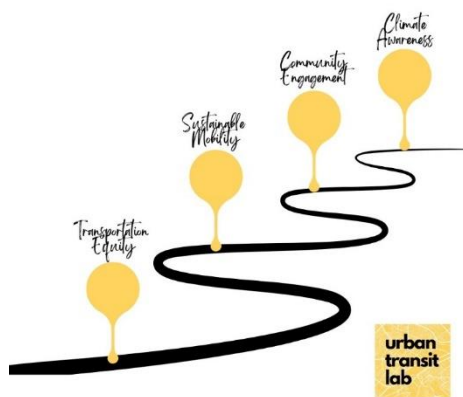

Fig. 21.3. Cele programu. Źródło: strona internetowa

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji:

Potrójna mobilność, którą wykorzystuje Urban Transit Lab, z zadowoleniem przyjmuje partnerstwa i koncentruje się na ruchu pieszym, rowerowym i transporcie publicznym, aby stworzyć różnorodne możliwości adaptacji. Programowanie jest również zaprojektowane tak, aby było elastyczne dla różnych potrzeb partnerstwa, z naciskiem na dobre praktyki lokalne i bariery w różnych środowiskach. Możliwości adaptacji są wysokie. Program

może uwzględniać potrzeby i perspektywy określonych pokoleń i grup wiekowych, określonych grup mieszkańców (np. studentów, rodziców, imigrantów itp.), płci, grup z niepełnosprawnościami, ogółu społeczeństwa.

Ograniczenia w stosowaniu Dobrej Praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia):

Urban Transit Lab można dostosować do każdej społeczności, ponieważ koncentruje się na mobilności, wspólnej potrzebie ludzi w różnych kontekstach kulturowych i geograficznych.

Źródła i Bibliografia:

Badania własne i obserwacje terenowe

22. Lekcje Wielokulturowe, Warszawa

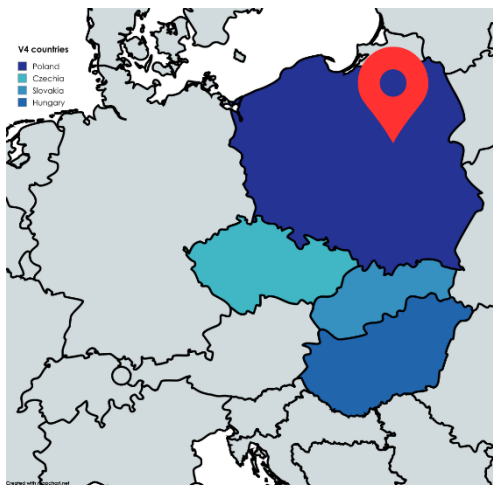

Fig. 22.1. Warszawa, Polska i kraje V4

Nie ma mądrej polityki migracyjnej bez mądrej polityki integracyjnej. To jedno z wyzwań, z którymi Polska, a zwłaszcza jej miasta, muszą się zmierzyć, zwłaszcza w obliczu niemal natychmiastowej zmiany z etnicznie dość homogenicznego społeczeństwa na dwunarodowe, a także innych procesów związanych z dywersyfikacją społeczną.

Centrum Wielokulturowe (WMC) to projekt współfinansowany przez Miasto Stołeczne Warszawa, a koncepcja została opracowana podczas prac nad Programem Rozwoju Kultury do 2020 roku. Centrum miało być siedzibą dla warszawskich organizacji, które integrują obcokrajowców i pracują nad integracją migrantów oraz wielokulturowością. Centrum jest prowadzone przez organizację lub konsorcjum organizacji, których oferta

została uznana za najlepszą w konkursie ogłoszonym przez władze miasta w cyklu dwuletnim. Od 2023 roku gospodarzami Centrum Wielokulturowego są Stowarzyszenie Pro Humanum, Fundacja Inicjatywa Otwarty Dom, Fundacja Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich, Fundacja Rozwoju Pozytywnego Myślenia i Integracji oraz Polsko-Ukraińska Izba Handlowa. Centrum pełni rolę ośrodka lokalnych działań (MAL) i oferuje szeroki zakres usług w celu budowy otwartego społeczeństwa świadomego różnorodności kulturowej i społecznej oraz zdolnego do funkcjonowania w tej różnorodności.

Działania Centrum Wielokulturowego są kierowane do różnych grup docelowych, które można podzielić na dwie główne kategorie: obcokrajowców mieszkających w Warszawie i lokalną społeczność warszawską i obejmują od wydarzeń kulturalnych po pomoc dla migrantów w codziennych sprawach, kursy języka polskiego i lekcje wielokulturowe. Grupą docelową wiekową inicjatywy są dzieci i młodzież, co daje projektowi długoterminową perspektywę, rozwijając umiejętności sprzyjające integracji społecznej w przyszłości poprzez wzmacnianie więzi społecznościowych. Lekcje są oferowane szkołom na wszystkich poziomach (podstawowym i średnim). Odbiorcami lekcji są uczniowie warszawskich szkół, również ci z doświadczeniem migracji dobrowolnej lub przymusowej. W pracy edukacyjnej wykorzystuje się różne formy, takie jak dyskusje, warsztaty i wykłady, zawsze dostosowane do wieku uczestników.

Fig. 22.2. Plakat pokazujący różnorodność na lekcjach multikulturowych. Źródło zdjęcia: © 2023 Centrum Wielokulturowe – OnePress, motyw FameThemes

Zespół edukacyjny ma różnorodne doświadczenia i pochodzenie, ale został przeszkolony w metodach warsztatowych, przeprowadzono również trening głosu dla edukatorów. Liczba i tematy lekcji zależą także od dostępności osób prowadzących. Wprowadzenie nowych lekcji wymaga konsultacji z liderem zespołu, przedstawienia planu lekcji i wzajemnych wizytacji lekcyjnych w celu wymiany doświadczeń i identyfikacji niedociągnięć, które często są bardziej widoczne z zewnętrznej perspektywy. Nie toleruje się dyskryminacji ani mowy nienawiści, zarówno ze strony prowadzących, jak i uczestników.

Finansowanie i koszty: Instytucja (w tym jej działania edukacyjne) jest finansowana z budżetu Miasta Stołecznego Warszawa, choć nie obejmuje to całej realizacji projektu. Na przykład niektóre lekcje przeprowadzone w 2023 roku zostały sfinansowane przez projekt w ramach programu Aktywni Obywatele (środki z grantu w ramach Funduszy Norweskich).

Podejście Interdyscyplinarne: Celem inicjatywy jest integracja społeczna poprzez edukację. Wspiera ona integrację migrantów oraz propaguje wiedzę na temat aspektów różnorodności etnicznej i kulturowej, budując tolerancję i akceptację "inności" w społeczeństwie.

Udział społeczności lokalnej: Głównymi odbiorcami działań edukacyjnych Centrum są warszawskie szkoły. Aktualne oferty lekcji są regularnie wysyłane do szkół, a po wybraniu interesującej lekcji, szkoła dokonuje rezerwacji. Z reguły lekcje odbywają się w Centrum, choć są od tego wyjątki. Lekcje wzbudzają znaczne zainteresowanie zarówno w trakcie roku szkolnego, jak i w okresie letnim (w trakcie kampanii "Lato w Mieście"). Kampania letnia pozwala na dłuższe formaty, takie jak gry plenerowe.

Fig. 22.3. Dzieci rysujące podczas zajęć. Zdjęcie: Natalia Gebert

Wyniki/Osiągnięcia: W okresie od stycznia do października 2023 roku przeprowadzono 184 lekcje, w których uczestniczyło 4 377 uczniów różnych narodowości, w tym białoruskiej, czeczeńskiej, rosyjskiej, wietnamskiej, chińskiej, nigeryjskiej i innych, ze szkół warszawskich. Według koordynatorki projektu Natalii Gebert, zmiany zachodzące są trudne do zmierzenia, ale opinie i sugestie nauczycieli są starannie wysłuchiwanie, a podejmowane są próby wdrożenia zaproponowanych ulepszeń. Większość opinii jest pozytywnie przyjmowana. Na przykład w zewnętrznym projekcie, w trakcie którego lekcje były prowadzone w

Centrum, tylko 6% nauczycieli wystawiło negatywną ocenę, a przekazane opinie zostały przeanalizowane i w większości wdrożone przez zespół.

Możliwe skutki uboczne:

Brak

Ryzyka/zagrożenia/wyzwania/regulacje dotyczące wdrażania: Edukatorzy projektu to profesjonaliści w dziedzinie integracji i pracy z migrantami, co ogranicza ich dostępność. Największym ograniczeniem z punktu widzenia edukacyjnego jest to, że budowanie i zmiana postaw to procesy, które należy monitorować przez dłuższy czas niż trwa jedna lekcja. Jednak ze względu na obciążony program nauczania, szkoły zazwyczaj nie mogą pozwolić sobie na więcej godzin zajęć. Projekt ma na celu uświadomienie nauczycielom, że konieczna jest dalsza praca nad tym procesem, pomimo ograniczeń czasowych. Również ograniczenia finansowe ograniczają liczbę godzin, które można przeprowadzić w ramach inicjatywy. Zawsze jest więcej zainteresowanych uczestników niż dostępnych slotów czasowych. Problem ten rozwiązuje się poszukując zewnętrznych dotacji, ale nie jest to stabilne źródło finansowania. Jak stwierdziła Natalia Gebert: „Nie dostrzegano żadnych przeszkód w wprowadzeniu edukacji wielokulturowej w całym projekcie. Jednakże możliwe jest, że w kolejnym etapie konkursu inna organizacja lub konsorcjum z innym pomysłem na taką edukację może zwyciężyć. Nie jest to jednak uważane za ryzyko ani zagrożenie samo w sobie. Ogólne ryzyko związane z edukacją wielokulturową polega na tym, że proces może skupić się zbyt na łatwo obserwowalnych przejawach kultury, bez zagłębiania się w przekonania, wartości i przekonania stojące za nimi.”

Innowacyjność/doskonałość: Trudno uznać edukację kulturową w formie lekcji za innowacyjną. Jest to szeroko stosowane i dobrze ugruntowane narzędzie. Podobne działania odbywają się w wielu różnych instytucjach na terenie całej Polski, ale sukces programu polega na przekonaniu jednostek, aby zatrzymały się i pomyślały o kwestiach wielokulturowych oraz podjęły próbę wypracowania własnych opinii.

Możliwość replikacji/Dostosowanie do innych lokalizacji:

Prowadzenie edukacji wielokulturowej według wzoru lekcji wielokulturowych jest możliwe w innych miastach i społecznościach. Takie działania mogą odbywać się w zewnętrznych instytucjach lub w przestrzeniach szkolnych. Dostępne są liczne materiały dla edukatorów, którzy chcą rozwijać swoje umiejętności warsztatowe lub opracować plany lekcji. Koncepcja edukacji wielokulturowej jest szeroka, dlatego podczas podejmowania takich działań warto zastanowić się, co uczestnicy powinni wynieść z lekcji. Pomaga to zawęzić tematykę poszczególnych lekcji. Nie ma potencjalnych ograniczeń w implementacji takich działań w innych miejscach w Polsce. Oczywiście im większa instytucja oferująca takie lekcje, tym bardziej szkoły ufają jej i pozwalają uczniom na udział. Ale nawet pojedyncza osoba, jeśli przedstawi przekonującą ofertę, powinna zyskać możliwość realizacji zajęć.

Ograniczenia w stosowaniu Dobrej Praktyki w różnych lokalizacjach (np. skala, kultura, geografia):

Nie ma ograniczeń kulturowych w Polsce. Ograniczenia kulturowe mogą istnieć w innych krajach, ale jest to trudne do oceny. Istotnym aspektem edukacji równościowej, w tym edukacji wielokulturowej, jest szacunek dla wszystkich uczestników. Jedynym ograniczeniem jest troska o samych uczestników - na przykład nie powinno się mówić komuś z doświadczeniem uchodźczym, jak to jest być uchodźcą, ponieważ istnieje ryzyko wtórnej traumatyzacji osoby, nie wspominając już o tym, że migranci zazwyczaj dużo lepiej niż inni wiedzą, jak to jest być uchodźcą. Położenie geograficzne i klimat nie wpływają na możliwość przeprowadzania lekcji. Jednakże biorąc pod uwagę, że migracja, integracja i wielokulturowość są tematami politycznie wrażliwymi, może się okazać, że niektóre wątki są uważane przez szkoły za zbyt ryzykowne (na przykład kwestia kryzysu humanitarnego na granicy polsko-białoruskiej).

Źródła i bibliografia:

<https://centrumwielokulturowe.waw.pl/lekcje-wielokulturowe/>

https://www.facebook.com/wielokulturowe/?locale=pl_PL

wywiad z edukatorką i koordynatorką programu Lekcje Wielokulturowe Natalią Gebert (28.11.2023)
oraz późniejsza wymiana mailowa

Concluding remarks

The selected best practices illustrate that the resilience of communities is highly multifaceted and depends on many factors. Whether it's a pandemic, a migration crisis, war pressures, or climatic dangers, immediate responses may be necessary for the survival of communities and their inhabitants. But how can we intervene successfully, quickly, efficiently, and wisely with solidarity? What can we learn from many seemingly isolated cases or practices presented?

Despite the cultural and linguistic differences of the four countries, in their successes, there are parallel points and commonalities worth noting in the long term. Although they may have been created to solve specific cases or mitigate locally occurring negative effects, they carry universal messages, attitudes, and approaches that can be useful to communities and their residents in any crisis situation.

One of the major and unexpected challenges of the 21st century was perhaps the COVID pandemic, in which digitalization, faith in science, and solidarity provided support. The common point of the best practices presented in the chapters is that whether it was companies, municipalities, or civilians, they exploited the connecting and cohesive power of the internet and especially social media. Some municipalities digitized and made public services more accessible, while companies helped those in need of special education support with online practical lessons. A beautiful example of solidarity is the community-based organization of medicine and food delivery, the telephone service for those in emotional crisis, but the redesigning of offices to be "COVID-proof," which can be interpreted as a corporate attempt to rebuild communities, is also outstanding.

But just as the pandemic began to subside, the attention of Central and Eastern European countries was drawn to the war pressures and the ensuing economic consequences and migration waves. Countries along the Ukrainian border had to find immediate solutions for the care, transportation, and temporary accommodation of several million refugees. However, regarding the refugee wave and migration pressure, these countries already had experience, which allowed them to respond quickly to the unexpected crisis.

The best practices in the four countries all emerged around the principles of cooperation and solidarity, proving that community resilience depends not only on good but also on humane decisions. The strength of society also depends on appropriate emotional resilience and how the community can cope with its fears. The four countries, in different ways but based on the principle of inclusivity, created community spaces, child welfare services, training programs, and even discounted transportation.

Although climate change has long been a proven phenomenon that permeates our daily lives, many good examples have been mentioned that involve creative mitigation or adaptation processes that take into account local and regional opportunities. The solutions can be grouped into three categories.

The first category includes purely technological and engineering solutions, which use increasingly flexible and open approaches to architecture for environmental and climate protection. Examples include buildings made from environmentally conscious materials such as straw bales or wood, as well as hanging gardens, green facades, and roofs. A well-designed rain garden or urban oasis that helps retain water can also be considered part of this initiative.

The second category consists of practices linked to municipal leadership and public decision-making, the establishment of new systems, and regulations. These include systems that facilitate sustainable urban certification, green urban labels and brands, tree-planting campaigns, the creation of urban

gardens, fairy gardens, and forests. This category also includes systems that promote energy independence or innovative water base and water use regulations.

The third category includes practices related to individuals and communities. Examples are community plantings, community green space maintenance, or even neighborhoods realized through community planning.

In summary, although the presented cases are very diverse, their message is common: the factors of resilience can be developed individually or collectively, tailored and customized as needed. In this way, we can ensure the long-term survival and well-being of communities and their residents.

This project was made possible through Standard Grant No. 22320098 from the International Visegrad Fund.